

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Α' ΤΕΥΧΟΣ 5^{ον}

13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Κύριον ἄρθρον

Ν. Π.

ΦΩΤΙΟΣ Α'

Ἐξωτερικὴ ἐβδομάς

Ἡ ἐπανάστασις τῶν Δρούσων

Ἐσωτερικὴ ἐβδομάς

Κ. Καλλία

Κατασκευάσματα

Οἰκονομολογικὴ ἐβδομάς

Στεφάνου Σκουλούδη

Ἐπτὰ μηνῶν πρωθυπουργία

Ἐπαρ. Μαλαίνου

Ἡ δγχόνη

Ἰωάν. Μεταξᾶ

Πολιτικὸς λόγος ἐν Νάξῳ

Πιρατηρητοῦ

Ἡ συνθήκη ἀσφαλείας

Αἰγυπτιώτου

Ἀγγλία καὶ Αἴγυπτος

Ἑρμ. Πεζοπούλου

Εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή τῶν Ἀθηνῶν

Ἐκπαιδευτικοῦ

Ἐκπαιδευτικά

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 3

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Έτησία Δρχ. 150
» » Έξάμηνος » 75

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικώς) λίρα Άγγλ. 1 -
ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολ. 5 -

Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαίτεροι συμφωνίαι.
Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

« Ἡ Νέα Ἐποχή » θὰ δημοσιεύῃ βιβλιοκρισίαντων
πρὸς αὐτὴν ἀποστελλομένων βιβλίων
Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

FRESCO

ΠΡΟΤΙΜΗΣΑΤΕ

ΤΑ ΝΕΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΜΕΞΗ
ΣΤΑΔΙΟΥ 33

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ

ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΑΠΝΟΝ ΠΙΠΑΣ

BOMBOS

TOBACCO
BLEND

ΥΓΙΕΙΝΟΣ-ΑΡΩΜΑΤΙΚΟΣ-ΕΥΘΗΝΟΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΠΝΟΠΩΛΕΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΞΕΝΩΝ ΚΑΠΝΩΝ

ΚΑΠΝΙΖΕΤΕ
ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

ΤΕΛΕΙΟΝ

B. & M
ΜΕΞΗ

ΕΤΟΣ Α'

13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΤΕΥΧΟΣ 5107

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝ. ΜΑΛΛΟΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

11-9-1925

Ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς ὁμαλότητος, διὰ τὰ ὑπάρχοντα γόνιμος εἰς πραγματικὰ ἀποτελέσματα ὥφειλε καὶ νὰ ἐμφανισθῇ καὶ νὰ διεξαχθῇ ἄνευ κομματικῆς προκαταλήψεως, ἐπίσης καὶ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ παντὸς διὰ τὸ μέλλον κομματικοῦ ὑπολογισμοῦ.

Καὶ τῶν μὲν κομματικῶν προκαταλήψεων ἔχει φαίνεται ἐντελῶς χειραφετηθῇ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις, μέχρι τοῦ σημείου μάλιστα ὥστε νὰ θεωρῇ ἑαυτὴν καὶ ἀπολύτως ἀπηλλαγμένην, οὐχὶ μόνον παντὸς μετὰ τοῦ βενιζελισμοῦ δεσμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθύνης εἰσέτι τὴν ὅποιαν ὑπέχουσι τὰ μέλη αὐτῆς ἐκ τῆς ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ πολυχρονίου συμπράξεως μετὰ τοῦ κόμματος τούτου. Ἡ δὲ τοιαύτη ἀντίληψις θὰ ἦτο μὲν συμπτωματικῶς βοηθητικὴ διὰ τὴν ἐμπέδωσιν πολιτικῆς ὁμαλότητος, συγχρόνως ὅμως ἀποτελεῖ καὶ ἐκδήλωσιν ἡθικῆς ἀναρχίας, ἡ διαπύ-

στωσις τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ κρατῇ ἀπολύτως ἐπιφυλακτικὴν τὴν δημοσὺν γνώμην ὅσον ἀφορᾷ τὴν μελλοντικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλ' ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ἐκ τῆς μέχρις ἀπιστεῦτου βαθμοῦ ἁλλοπροσάλλου καὶ μὴ δυναμένης συνεπῶς νὰ παράσχῃ οὐδεμίαν ἐγγύησιν τακτικῆς ἢ ὁποῖα ἐφαρμόζεται. Ἐπιβάλλεται πρωτίστως ἐξ ὠρισμένων γεγονότων τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν οἱ ἡ Κυβέρνησις ἔκαμεν ἀβαρίαν τῶν κομματικῶν τῆς προκαταλήψεων ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὅποιαν ἐφιλοδόγησε τὴν κατὰστρωσιν κομματικῶν διὰ τὸ μέλλον ὑπολογισμῶν. Τὰ γεγονότα δὲ ταῦτα δὲν εἶναι ἐκ τῶν δευτερευόντων. Εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀνάγοντα εἰς τὰ γενικώτατα θέματα τῆς πολιτικῆς διαχειρῆσεως καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ὀφείλει κυρίως νὰ κριθῇ ἡ κυβερνητικὴ πολιτικὴ, ἥτις οὕτω συνοπτικῶς δύναται νὰ καθορισθῇ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ παρὸν τεύχος εἶνε τὸ τελευταῖον τοῦ πρώτου ἔτους τὸ ὁποῖον ὑπὸ τοῦς αἰσιωτέρους οἰωνοὺς διήνευσεν ἡ «Νέα Ἐποχή». Τὸ προσεχὲς ὑπ' ἀριθμὸν 52 τεύχος, εἶνε τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου ἔτους.

Ὅσοι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν συνδρομητῶν μας δὲν ἐπιθυμοῦν τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς των, παρακαλοῦνται θερμῶς νὰ ἐπιστρέψωσι τὸ τεύχος 52, ὅπερ θὰ τοῖς ἀποσταλῇ. Ἡ μὴ ἐπιστροφή θὰ λογιεσθῇ ὡς σιωπηρὰ ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς των.

Οἱ καθυστεροῦντες εἰσέτι τὰς συνδρομὰς τοῦ λήξαντος ἔτους, παρακαλοῦνται θερμώτατα ὥπως εὐαρεστηθοῦν καὶ ἐμβάσωσιν αὐτάς. Κατὰ κανόνα αἱ συνδρομαὶ ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν εἶνε προπληρωτέαι. τοῦτο ἂς ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν αὐτῶν οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μας, ἀναλογιζόμενοι ἀκόμη τὰς θυσίας εἰς ἃς ὑπεβλήθημεν διὰ τὴν τακτικὴν καὶ ἀρτίαν ἐκδοσιν τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ως αποβλέπουσα εις την λήθην του παρελθόντος μόνον προς τὸν σκοπὸν ὅπως δημιουργήσῃ καὶ εξασφαλίσῃ τὸ κομματικὸν μέλλον.

Εἶναι ὅμως εὐνόητον ὅτι ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους οὐδεμία ἐλπίζεται πρὸς τὰ πρόσω ἐξελίξις τῆς καταστάσεως. Ἡ δὲ σύγκυσις ἢ ὁποία κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας μετὰ τὴν μεταβολὴν τῆς 25ης Ἰουνίου ἐδημιουργήθη μετὰ τῆς δημοσίας γνώμης καὶ ἢ ὁποία ἐκρίθη ὡς βελτίωσις σημαντική τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων, διαλύεται ἤδη ὑπὸ τὸ δίδαγμα τῶν γεγονότων ἐκ τῶν ὁποίων καταδεικνύονται καταφανεῖς οἱ σκοποὶ τῶν φιλοτεχνουμένων σκηνοθεσιῶν.

Ἡ ρύθμισις τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως ἀπαιτεῖ καὶ τόλμην καὶ ἀποφασιστικότητα καὶ ἐπίγνωσιν τῶν ἀναγκῶν

τῆς χώρας καὶ τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς καθαρὰν καρδίαν. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἰδίᾳ προσδὲν οὐδέποτε ἀπέδειξεν ὅτι τὸ κατέχει ὁ δρῶν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς βενιζελικὸς κόσμος, πάντες οἱ πρωταγωνισταὶ τοῦ ὁποίου ἀπέδειξαν ἀντιθέτως ἐμμονὴν ἀκλόνητον εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ δι' οἰωνοῦ ποτε μέσων σφετερισμοῦ τῆς ἐξουσίας. Ἡ ἐλπίς συνεπὶς τῆς διὰ τῆς συνεργείας τῶν βενιζελικῶν χειρῶν ἢ τῶν τέων τοιούτων ἀπολυτρώσεως ἀπῆρξε πάντοτε ἀδικαιολόγητος. Καὶ ἀποδεικνύεται καὶ ἤδη διὰ μίαν φορὰν ἀκόμη, τοιαύτη, παρὰ τὰς δοθείσας προγραμματικὰς ἐπαγγελίας καὶ παρὰ τὴν τηρηθεῖσαν ἐφεκτικὴν καὶ μετριοπαθεῖσιν ἐκ μέρους τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς λαϊκῆς ἀντιβενιζελικῆς παρατάξεως.

ΦΩΤΙΟΣ Α'.

Ἐκ Ζυρίχης ἡγγέλθη πρότινων ἡμερῶν ὁ αἰφνίδιος θάνατος Φωτίου τοῦ Α', Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τοῦ τελευταίου ἐκ τῶν μεγάλων ὄντως ἱεραρχῶν τοῦ Γένους.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ μεταστάντος εἶχεν ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν κόσμον διὰ τῆς ἐκλογῆς του εἰς Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἀπὸ τοῦ 1883, ὅτε μόλις ἦτο τριακοντοῦτης. Ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ ἐκείνη δὲν ἐπεκυρώθη, ὁ δὲ καταλαβὼν τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων ἐξώρυσεν αὐτὸν εἰς Σινᾶ ὅπου διέμεινεν ἐπὶ μίαν ἐπταετίαν. Ἐπὶ τῆς ἐπειτα Πατριαρχείας τοῦ Γερασίμου ἐγένετο ἀρχιεραγματεὺς τοῦ θρόνου. Τῷ 1899, ἀποθανόντος τοῦ Γερασίμου, ἐτέθη καὶ πάλιν ἡ ὑποψηφιότης του διὰ τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, ἐξελέγη ὅμως αὐτ' αὐτοῦ ὁ καὶ νῦν Πατριάρχης Δαμιανός. Τῷ 1900 ἐξελέγη Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὁ Φώτιος.

Ὁ, τι κυρίως διέκρινε τὴν 25ετὴ πατριαρχεῖαν τοῦ αἰοδήμου ἀνδρὸς ὑπῆρξεν ἡ ἐμμονὴ του εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν παραδόσιν. Ἡ το συντηρητικὸς. Ἡ δὲ συντηρητικότης αὐτῆ ἐξεδηλώθη καὶ εἰς ἄλλα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἡμερολογιακὴν μεταρρύθμισιν. Ὁ Φώτιος δ' Α' ἐνόμιζεν ὅτι μόνον Οἰκουμένην σύνοδος θὰ ἠδύνατο νὰ κυρώσῃ τοιαύτην καινοτομίαν. δι' ὃ καὶ κατέκρινε τὴν ἐν προκειμένῳ

ἐνέργειαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὴν ἐθνικὴν κρίσιν τῆς τελευταίας δεκαετίας ἐτάχθη ἀντιμέτωπος τῶν ἐπαναστατῶν, οἵτινες διὰ νὰ δέσουν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ ἄρμα τῶν ξένων ὑπέσκαπτον τὸν θρόνον τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν μεταπολιτευσιν ἐφάνη ἐμφορούμενος ἀπὸ τὰ συναισθήματα αὐτὰ διαπνέον τὴν ὑγιᾶ πλειοψηφίαν τοῦ Γένους. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ στάσις του αὕτη ἠρέδισε τοὺς agents provocateurs τοῦ κ. Βενιζέλου, ἐν οἷς καὶ ὁ δῆθεν καθηγητὴς Ἀρβανιτάκης καὶ ἄλλοι χεῖρονες αὐτοῦ. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι τελευταίως, τὴν ἐπαύριον τοῦ θανάτου τοῦ Μητροπολίτου Μέρφιδος, ἐξήγησαν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Κλειῶ» καὶ «Ταχυδρόμος» τῆς Αἰγύπτου νὰ ὑποκεντήσουν τὸν ζῆλον τῶν Σύρων δεσποδῶν διὰ τὴν παρ' αὐτῶν κατάληψιν μιᾶς ἐπισκοπῆς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀλεξανδρείας!

Ρήτωρ δεινός, καίτοι πάντοτε προχειρολόγος, διεκρίνετο ἀκόμη καὶ διὰ τὴν γοητείαν ἣν ἤσκει κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας συνομιλίας: Τύπος Πεπολιτισμένου χριστιανοῦ ὁ μέγας αὐτὸς καλόγηρος ἦτο πράγματι ὁ ἀρχιερεὺς τῆς εὐποιίας διὰ τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὅλης τῆς Αἰγύπτου.

Εἶθε ὁ θάνατός του νὰ μὴ δημιουργήσῃ κινδύνους διὰ τὸν ἀγριότατον θρόνον. Π. Ν

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Παρὰ τὰς διατυπωθείσας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σοδαρὰς πιθανότητας καὶ τὰς πανταχόθεν ἐκφραθείσας βαςίμους ἐλπίδας, μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Σερβικῆς Ἀποστολῆς οὐδεμία ἐπῆλθεν εἰσέτι ἐκπῆ ἢ Γενεῖν. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Σερβικῆς Ἀποστολῆς ὁπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Νίντσιτς ἀπέσχεν ἀρκετὰ ἐνδεικτικῶς ἐπισήμου γυμνασίου κοινῶς διὰ πάσας τὰς Ἀποστολὰς ὅπως ἀπορύγη πῶσαν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀποστολῆς ἐκπῆ. Ἐξ ἄλλου οἱ Σέρβοι ἐξέκλουον τὴν προῖοντες τὴν αὐτὴν σιωπηλὴν ἐπιφυλακτικότητά ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ σχεδίου περὶ ὑποχρεωτικῆς δικαιοσύνης ἀνούμενοι νὰ προσέλθωσιν εἰς οἰανδήποτε συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι ἡ ἀδιλλάκτος στάσις τῆς Σερβικῆς ἀντιπροσωπείας προκαλεῖ δυσμενὴ σχόλια ἀπέναντον τῶν ξένων κύκλων, ἰδιαίτερος τῆς Γαλλικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἀλλὰ τὰ δυσμενῆ ταῦτα σχόλια δὲν μεταβάλλουν τὴν κατάστασιν ἐπὶ τὰ βελτίω.

Ἡ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ὑφισταμένη διαφορά ἐλύθη εἰς μίαν τῶν προσφάτων συνεδριάσεων τῆς Εἰδικῆς Τριμελούς Ἐπιτροπῆς. Κατὰ τὴν συνεδίωσιν ταύτην ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Χάουλαντ προσέβη εἰς δῆλωσιν, ἐμπειρήσαντα ζωηροτάτην ἐντύπωσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας. Ὁ κ. Χάουλαντ ἐδήλωσεν ὅτι τὰ ἐνεργήοντα ἐκαστὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας ἀποτελοῦνται ἐξ Ἑλλήνων, τὰ δὲ ἐπίλοιπα δέκα ἐκατοστὰ ἀποτελοῦνται ἐκ ἐθνογλώσσων κατοίκων, ἐχόντων ἑλληνικὴν συνείδησιν. Ἡ δῆλωσις αὕτη περιελήφθη εἰς τὰ πρακτικά τῆς συνεδριάσεως, ὁ δὲ κ. Τσάμπερλαϊν ὑπογραμμίσαν αὐτὴν ἐχαρκτήρισε τὴν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος συντελεσθεῖσαν ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνολογικὴν μεταβολὴν ὡς λίαν τελεσφόρον πράγοντα διὰ τὴν ὁριστικὴν εἰρήνευσιν τῆς βαλκανικῆς ταύτης περιοχῆς.

Προκειμένου περὶ τοῦ ζητήματος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης—Γευγελῆς ἐλήφθη ἐκ Γενεῖς ἡ πληροφορία ὅτι ἀφίκετο αὐτοῦ ὁ κ. Κακλήμανος προτιθέμενος ὅπως συναντηθῇ μετὰ τῶν αὐτῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Γαλλικοῦ ἀμύλου τῶν μετόχων τῆς γραμμῆς Γευγελῆς. Δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη ποῦ προσκοπτεῖ τὸ ζήτημα τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ σιδηροδρομοῦ τούτου. Ἐκ πληροφοριῶν ὅμως τοῦ Λονδινίου «Ἡμερησίου Τηλεγράφου» γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐξαγορὰ θεωρεῖται

μᾶλλον πιθανή.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρωτοβουλία πρὸς συζήτησιν προτάσεως ἀνταποδοτικῆς εἰς ὑποχρεωτικὴν δικαιοσύνην ὑπῆρξεν ἀφορμὴ κινήσεως τεινούσης εἰς ἐπικυρότην ἐπὶ τάπητος τοῦ κατὰ Μάρτιον μῆνα ταφέντος περιρῆμου Πρωτοκόλλου περὶ ὑποχρεωτικῆς δικαιοσύνης. Ὁ Γαλλικὸς Τύπος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τονίζει ὅτι πρέπει νὰ συζητηθῇ ἐκ νέου τὸ ἐν λόγῳ Πρωτόκολλον ἀλλὰ ταυτοχρόνως πρέπει καὶ νὰ ἐξευρεθῇ ἄλλη διατυπώσις αὐτοῦ. Ἀλλὰ παρὰ πάντα ταῦτα ἡ Ἀγγλικὴ ἀντίδρασις κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτοκόλλου ἐξακολουθεῖ ζωηροτάτη, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀνγκάζει ἡμᾶς νὰ διατυπώσωμεν πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς περὶ τοῦ ἐνδεχομένου τῆς ἀναδιώσεώς του.

Ἀλλὰ τὸ πρωτόκολλον τοῦτο φαίνεται ὅτι δὲν πρόκειται ἐν περιπτώσει ἀναδιώσεως νὰ συζητηθῇ αὐτὸ καθ' ἑαυτό. Θὰ συνδυασθῇ μετὰ τῆς ἑλληνικῆς προτάσεως περὶ ὑποχρεωτικῆς δικαιοσύνης εἰς τὰ Βαλκάνια, ἐάν κατατεθῇ πρὸς συζήτησιν ἡ πρότασις αὕτη. Τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο θὰ δώσῃ λαθὴν πρὸς γενίκευσιν τῆς συζητήσεως καὶ θὰ ἐξευρεθῇ οὕτως ὁ τρόπος καθ' ὃν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν θὰ ἐπαναλάβῃ τὸ προσφιλές της θέμα περὶ ὑποχρεωτικῆς δικαιοσύνης καθ' ὅλον τὸν κόσμον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἐγγυητικῆς Συνθήκης περὶ ἐδαφικῆς ἀσφαλείας αἱ τελευταῖαι ἐκ Γενεῖς πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι διεξάγεται πρῶτιστος κίνησις μετὰ τῶν ἐκεῖ συμμαχικῶν κύκλων καὶ τὴν γέννησιν κρατοῦσαν ἀντίληψιν τὸ σχετικὸν Διηγεῖται φαίνεται ὅτι θὰ συνομολογηθῇ εἰς τρία ἀλλεπάλληλα στάδια: Πρῶτον θὰ ἀνομιολογηθῇ Σύμφωνον ἐδαφικῆς ἀσφαλείας διὰ τὴν Δοτικὴν Εὐρώπην, δεύτερον διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην, τρίτον καὶ τελευταῖον διὰ τὰ Ἰταλικά σύνορα. Ὁ κ. Τσάμπερλαϊν ἠξίωσε πρὸς τῆς Ἰταλικῆς ἀντιπροσωπείας ὅπως καθορίσῃ σαφῶς τὴν θέσιν τῆς δηλοῦσθαι ἀπὸ τοῦδε ἂν θὰ μετόσχη τῆς Συμφωνίας ταύτης ἢ ὀχι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν Μαρδίκῳ γεγονότα αἱ διέρχουσαι πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι συνετελέσθη ἡ ἀπόβασις τῶν Ἰσπανῶν εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἀλουσίμας Στυλίας ἐξ 112 μεταγωγικῶν μετέφερε τὰ στρατεύματα. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου δυνάμεθα εἰς προσεχάσωμεν ὅτι κατὰ τὸ φθινόπωρον θὰ ἔχωμεν

συνδυασμένην γαλλοϊσπανικήν επίθεσιν κατά των Μαροκινών.

Ἐν Συρίᾳ οἱ Γάλλοι ὑπέστησαν ἀτυχήματα τινὰ τῶν Δροῦζων ἐπαναστατῶν ὁλοῦν κατὰ κτῶντων νέον ἔδαφος. Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀπασχολημένη μὲ τὴν κατὰστασιν ἐν Μα-

ροκίᾳ δὲν φαίνεται δυναμένη νὰ προβῇ εἰς ληψὶν γενναίων μέτρων πρὸς ριζικὴν καὶ τελειοφάνειαν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως. Δὲν εἶνε οὕτω ἀπίθονον νὰ ὑποστώσιν οἱ Γάλλοι ἐν Συρίᾳ καὶ ἄλλα σοδαρώτερα ἔτι ἀτυχήματα.

PROBUS

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ σύλληψις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος «Σκρίπ» κ. Γρ. Εὐστρατιάδου, διαταχθεῖσα ἐπὶ παραβίασιν τοῦ Κατοχυρωτικοῦ ἀπετέλεσε νέον γεγονός, τὸ ὁποῖον ἐνισχύει τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν διακρίνεται εὐμενῶς πρὸς τὰς ἐλευθερίας τοῦ Τύπου. Τὸ κατοχυρωτικὸν τοῦ νέου Πολιτεύματος θὰ εἴχεν ἐφαρμογὴν ἐν ἐπρόκειτο διὰ τῶν δημοσιευθέντων ἄρθρων νὰ θιγῇ τὸ Πολίτευμα καὶ νὰ ὑπονομευθῇ ἡ Δημοκρατία. Τὸ ἄρθρον ὅμως τοῦ «Σκρίπ» ἀπετέλει ἔλεγχον πολιτικῶν προσώπων καὶ συνεπῶς οὐδόλως ἔθιγε τὰς διατάξεις τοῦ Κατοχυρωτικοῦ. Ὑπὸ τῶν διατάξεων συνθήκας ἡ δίωξις τοῦ Διευθυντοῦ μιᾶς ἐφημερίδος καὶ ἡ πρᾶξις αὐτοῦ εἰς δίκην ἐπὶ παραβίασιν τοῦ Κατοχυρωτικοῦ, δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἀποδίδει δὲ πρᾶξις πιστοποιούσα τοῖς ἀλλοῖς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν, πρὸς στήριξιν τοῦ μήπως διὰ τῶν ἄρθρων τοῦ «Σκρίπ» κινδυνεύσαντος Πολιτεύματος καὶ ἀναίρουσας τὸν σκοπὸν τοῦ Κατοχυρωτικοῦ καὶ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ. Αἱ ἐλευθερίαι τοῦ τύπου ἀποτελοῦν κεφάλαιον εἰς τὸν ἐλεύθερον καὶ στήριγμα πάσης Κυβερνήσεως. Τοῦτο δὲ πρωτίστως ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὅπως ὅφει τῆς ἡ παρούσα ὥς καὶ πᾶσα κυβερνήσις.

* *

Δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀκόμη μιᾶν ἐκδήλωσιν πίεσεως καὶ τυραννίας κατὰ τοῦ τύπου ἡ δίωξις τοῦ εὐθαρσέως ἰδεολόγου κ. Γρηγορίου Εὐστρατιάδου, ἀλλὰ καὶ κατάρκωρον διέφυσιν τῶν κατὰ κόρον δοθεισῶν Κυβερνητικῶν υποχρέσεων περὶ σεβασμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως. Ἀποτελεῖ ἀκόμη ἡ δίωξις αὕτη τοῦ «Σκρίπ» μιᾶν ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν ὅτι αἱ μέθοδοι αἱ ἐφαρμοσθεῖσαι κατὰ τὴν περίοδον 1917—1920 δὲν ἐλησμονήθησαν οὐτε παρ' ἐκείνων ἀκόμη οἵτινες δρᾶσκοντες εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς περιόδου ἐκείνης, ἐνεφανίσθησαν ἐσχάτως καὶ

ρουκὲς τῆς συμφιλώσεως καὶ τῆς μετὰ τοῦ τυραννιθέντος κόσμου συνεννοήσεως.

* *

Ἀξίζει νὰ παρατεθῇ ἐνταῦθα ἀρθροῖδιον τῆς «Ἐστίας» τὸ ὁποῖον διέπει πνεῦμα ὀρθολογισμοῦ καὶ ἀληθείας σχετικῶν πρὸς τὴν δίωξιν τοῦ «Σκρίπ» :

«Παρόμοιοι ἐπεμβάσεις εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἄσκουν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐλευθεροτυπίας ἔχουν τῶρα πλέον δυσμενὴ ἀντίκτυπον εἰς ὁλόκληρον τὴν Δημοσίαν Γνώμην ἀνεξαρτήτως καθεστὸς πολιτικῆς ἀπόψεως καὶ οἰουδήποτε πολιτικοῦ φρονήματος. Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις, ὅπως καὶ ἡ τοῦ κ. Παπαναστασίου ἄλλως τε, ἡ ὁποία μὲ τὸσον στόμφον κατηγόρησε τὸν «βενιζελισμόν», ἐπαναλαμβάνει, ἐν τούτοις, τὰ χειρότερα σφάλματα μερικῶν κακῶν παλαιῶν ὁπαδῶν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Καὶ τὸ μὲν κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀπηλλάγη εὐτυχῶς τῶν ἀδιαικλάντων ἐκείνων στοιχείων. Αἱ ὡς ἂν ὅμως Κυβερνήσεις θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν ἐννοήσῃ, ὅτι, ἐπιμένονσαι εἰς τὰς μεθόδους τοῦ 1918 ἀποδεικνύουν ἀπλῶς ὅτι πολλὰ ἐλησμονήσαν καὶ οὐδὲν ἐδιδάχθησαν».

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος κ. Τσαλδάρης ὁμιλῶν σχετικῶς μὲ τὴν σύλληψιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ «Σκρίπ» κ. Εὐστρατιάδου ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς :

—Ἡ σύλληψις καὶ προφυλάξεις τοῦ κ. Εὐστρατιάδου ἐξέπληξε καὶ ἐμέ. Ἀλλὰ δὲν εἶχον γνῶσιν τοῦ κατηγορουμένου ἄρθρου. Ἦδη, λαθῶν γνῶσιν αὐτοῦ, θεωρῶ ἀναντίρρητον, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη, ἥτις ἀγωνιστικῶς ἀποδίδει εἰς τὴν δημιουργίαν δημοκρατίας καὶ ἡρεμώσεως πολιτικῆς καταστάσεως, δὲν δύναται ἢ τὸ ὀλιγώτερον νὰ θορυβηθῇ πρὸ τοιαύτης τινὸς καταδίωξεως, ἥτις καὶ ἀνεξαρτήτως οἰαζθήποτε γνώμης περὶ τοῦ Κατοχυρωτικοῦ καὶ τῆς τηρηθείσης σχετικῶς ὡς πρὸς τοῦτο πολιτικῆς, ἀντίκειται γενικῶς εἰς τὰς περὶ ἐλευθερίας τοῦ Τύπου ἀντι-

λήψεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐπικειμένων δὲ μάλιστα τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐκλογῶν, αἱ τοιαῦται καταδίωξεις δύναται νὰ ἐμπνεύσωσιν ἄλλας ἀνησυχίας, διὰ τὰς ὁποίας θ' ἀναμεινόμεν τὴν ἐπὶ τῇ βίαι τῶν σχετικῶν δηλώσεων τῶν ἰθυνόντων περὶ ἐκλογῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνεργείας τῶν».

Ὁ τέως ὑπουργὸς κ. Χ. Βοζίκησις ἐδήλωσε τὰ ἀκόλουθα σχετικῶς μὲ τὴν σύλληψιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ «Σκρίπ» κ. Γρηγορίου Εὐστρατιάδου :

—Ἡ Κυβέρνησις ἐδήλωσε πλειστάκις ὥς τῶρα ὅτι θέλει τὴν συμφιλίωσιν τοῦ τόπου. Καὶ ὁ τόπος ἐχειροκρότησε διότι ἐκ τῆς συμφιλώσεως ἀναμένει τὴν καλλιτέρευσιν τῆς καταστάσεως.

Καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν πράγματι καὶ ἄλλοι εὖρον συμφέρον νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὰς συμφιλωτικὰς τῆς Κυβερνήσεως δηλώσεις καὶ γενικὴ ἐγγενήθη ἐντύπωση, ὅτι ἡ Κυβέρνησις Παγκάλου εἶνε προτιμότερα πάσης προηγηθείσης ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν καὶ μετὰ πεποιθήσεως ἀνεμείνοντο αἱ σχετικαὶ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως χειρονομίαι. Καὶ αἱ χειρονομίαι ἦσαν ἀναγκαστικαὶ διότι μόνον δι' αὐτῶν θὰ ἦδύνατο νὰ ἐκλείψῃ ἐντελῶς ἡ κατέχουσα τὸν ἀντιβενιζελισμόν δυσπιστία καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ εἰς τὰ αἰσθητά αὐτοῦ μικρὰ ἢ μεγάλη μεταβολὴ ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ συμφιλίωσις δὲν θὰ ἦδύνατο νὰ νοηθῇ.

Ἀλλ' αἱ χειρονομίαι δὲν ἐφάνησαν εἴτε διότι δὲν ἦδύνηθη ἡ Κυβέρνησις νὰ τὰς μετέλθῃ καὶ ἴτω φυσικὸν ἢ ποθητὴ καλὴ τέρευσιν τῆς καταστάσεως νὰ ἐξελισσεται βραδέως βραδύτερον ἢ ὅσον οἱ ἀδασεῖς ἤλπισαν καὶ τέλος νὰ σταματήσῃ, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ σπεύσαντες νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὰς κυβερνητικὰς δηλώσεις ἤρχισαν πλέον ν' ἀμφιβάλλουν περὶ αὐτῶν.

Καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ νὰ προσέλθῃ εἰς τὰς ἀναμενόμενας συμφιλωτικὰς ἐνεργείας, ἄγνωστον πῶς σκεπτομένη καὶ ὥς διὰ νὰ πείσῃ ὅτι οὐδέποτε ἐσκέφθη σοβαρῶς περὶ συμφιλώσεως, προήλθεν εἰς ὅλως ἀντίθετα, εἰς ἀδιάλλακτα κατὰ τῶν ἀντιπάλων μέτρα.

Οὐδὲν ἄλλο φαίνεται σκοποῦσα ἡ καταδίωξις τοῦ «Σκρίπ» διὰ φράσεις μυριάκις ὥς τῶρα ὑπὸ πασῶν τῶν ἐφημερίδων πάσης παρατάξεως δημοσιευθείσας, οὐδὲν ἄλλο ἢ μὴ πείσῃ ὅτι ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν τῶσον διαλλαχθεῖσαν συμφιλίωσιν ἡ Κυβέρνησις.

Ἄν δὲν πρόκειται περὶ τοιοῦτου τινὸς τότε πρέπει νὰ δεχθῇ τις ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρεῖθεν ὠρισμένους ψυχολογικοὺς ὅρους, καθ' οὓς τοιαῦτα μεταβολαὶ δὲν ἐπιτυγχάνονται διὰ βιαίων μέσων καὶ ὅτι ὅπου γίνεται

χρῆσις βίας ἐκεῖ εὐρύνεται ἡ ἀδιαλλαξία.

Ἐλπίζω, ἂν ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται πράγματι περὶ συμφιλώσεως, δὲν θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τοιοῦτου εἶδους μέτρα ἐκ τῶν ὁποίων κινδυνεύει νὰ χάσῃ ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἀπέκτησε καὶ νὰ χαρακτηρισθῇ χειρότερα πάσης προηγουμένης».

Καὶ ἄλλοι πολιτικοὶ ἄνδρες ἐν εἰς οἱ κ. κ. Ν. Καλογερόπουλος, Ν. Τριανταφυλλᾶκος, Α. Παπαναστασίου κλπ. ἐπέκριναν ὀριμῶς τὴν δίωξιν τοῦ κ. Εὐστρατιάδου, οὕτως ἢ δίκην θὰ ὀρισθῇ διὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος.

Τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως ἐξακολούθουν τὴν ἐρευναν μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων περὶ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου Συντάγματος συνεκέντρωσε πᾶσας τὰς γνώμας αὐτῶν καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν πληρεξουσίων ἐκηρύχθη κατὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συνταγθέντος Πολιτεύματος. Ὁ προεδρεύων κ. Ἀλαβάνος προέδῃ μάλιστα εἰς τὴν κάτωθι δήλωσιν :

«Κατόπιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς γνωμοδοτήσεως, ἐνισχύεται ἡ ἀρχικὴ σκέψις τοῦ Προεδρείου καὶ ἀποκρυσταλλοῦται αὕτη εἰς ὀριστικήν ἀπόφασιν περὶ ἀναστολῆς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου. Τὸ Προεδρεῖον ἀποκλείει πᾶσαν πλέον συζήτησιν ἀφορῶσαν τὴν δημοσίευσιν».

Ἀρνοῦμαι λοιπὸν τὴν δημοσίευσιν. Καὶ λέγω ἀρνοῦμαι διότι μόνος θέλω ν' ἀναλάβω τὴν εὐθύνην τῆς πράξεώς μου ταύτης, τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου οὐδόλως μετεχόντων εἰς τὴν εὐθύνην ταύτην καὶ διότι εἰς οὐδένα ἄλλον ἐκτὸς τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, ἀναγνωρίζω τὸ δικαίωμα τοῦτο».

Ἀπομένει ἤδη εἰς τὸν κ. Παπαναστασίου καὶ τοὺς ἐνισχύσαντας αὐτὸν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου, ἡ λήψις ἀποφάσεων περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ δύνηθον νὰ δημοσιεύσωσιν τὸ Σύνταγμα, τοῦ ὁποῖο τὴν ἐκτέλεσιν ἀρνεῖται κατηγορηματικῶς ὁ κ. Προεδρεύων.

* *

Ἡ διάστασις μεταξὺ Ἑκκλησίας καὶ Πολιτείας κατέστη τελευταίως λίαν ἐκδήλος. Ὁμᾶς Μητροπολιτῶν ὑπὸ τὸν Δημητριάδου, ἐπιζητεῖ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Χάρτου περὶ Ἱεραρχίας, τὴν ἐκπτώσιν τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν κληρονομικῶν εἰς τὴν Ἑκκλησίαν. Ἀντιθέτως οἱ πλείστοι τῶν Ἱεραρχῶν μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἐμμένοντες εἰς τὰς τῆς Ἱεραρχίας καὶ ὑπέγραψαν δὴλῶσιν ὅτι ἐὰν πραγματοποιηθῶν αἱ προθέσεις τῶν πρώτων, θὰ κηρύξουν οὗτοι

τὴν Ἑλλην. Ἐκκλησίαν ἐν διωγμῷ καὶ θ' ἀποσχίσουν αὐτὴν τῆς νέας Ἐκκλησίας, ἣν πρόκειται νὰ ιδρύσουν οἱ νεωτερισταί. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ διέξοδον εἰς τὴν ρῆξιν ταύτην, ἥτις προφανῶς ἀπείλεται εἰς ὄλησιν καὶ ἰσχυρῶν πολιτικῶν παρρησιῶν.

Ἡ νομοπαρασκευαστικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, συνελοῦσα πολλάκις συνέταξε τὸ κάτωθι σχέδιον ψήφισμα, το ὁποῖον παρέμεινεν ἀνεὶ ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Ἄρθρον 1ον.—Ἀνωτάτη ἀρχὴ τῆς ἐν Ἑλλάδι ὁρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἶνε ἡ σύνοδος τῆς ἱεραρχίας αὐτῆς, ἥτις συγκροτομένη ἐξ ὅλων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερέων, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν αὐτοκέφαλον ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, συνέρχεται μὲν τακτικῶς ἀπαξ τοῦ ἔτους, συγκολεῖται δ' ἐκτάκτως, ὅσκις παραστῇ ἀνάγκη, προκειμένου ἰδίως περὶ γνωμοδοτήσεως δι' ὁργανισμὸς τῆς ἐκκλησίας, ἢ περὶ ἐνασκήσεως τῆς ὑπάτης δικαστικῆς ἐξουσίας ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν παραβάσεων τοῦ προέδρου καὶ τῶν συνόδων τῆς διαρκεῖς συνόδου.

Ἄρθρον 2ον.—Τὴν σύνοδον τῆς ἱεραρχίας ἐκπροσωπεῖ ἡ διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ πᾶσαν ἄλλην ἔποψιν, ἐξαιρέσει μόνον τῶν δύο περιπτώσεων τοῦ προηγουμένου ἁρθροῦ, καθ' ἃς ἐκείνη συγκολεῖται ἐκτάκτως.

Ἄρθρον 3ον.—Τὰ καθ' ἑκάστα τοῦ παρόντος ψηφίσματος κανονισθῶσιν διὰ νόμου. Πᾶσα νομοθετικὴ διάταξις, ἀντικειμένη πρὸς αὐτὸ, καταργεῖται.

Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ πρόεδρος

Ὁ Σύρον ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ὁ Δημητριάδος ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ὁ Μονεμβασίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ὁ Χαλκίδος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Ἀρχιμ. ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΝΣΤ. ΡΑΛΛΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΚΑΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΩΣΤΑΚΗΣ

Παρὰ τὰς διαδόσεις περὶ ἀναβολῆς τῶν Δημοτικῶν ἐκλογῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐβεβαίωσεν ὅτι αὐταὶ θέλουσι ἐνεργηθῇ τὴν 25ην Ὀκτωβρίου, ἐδήλωσεν δὲ ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβὲς ὅτι πρόκειται αἱ Ἀθῆναι νὰ διαιρεθῶν εἰς δύο τμήματα καὶ νὰ ἐκλεγῶν δύο Δήμαρχοι.

Ἐπισήμως ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ

νέου ἀπονομίου ὁργανισμοῦ τῆς σταφίδος τοῦ ἀντικαταστήσαντος τὴν διαλυθεῖσαν Ἑνναίαν.

Ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχικῶν διαμαρτυρίαι τηλεγραφικαί διαβιβάζονται ἐκ μέρους τῶν δημοδιδασκάλων κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀρνούμενου νὰ παράσῃ τὰ μέσα τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου οὐδὲν ἀπεφάσισεν.

Τὴν 15ην Ὀκτωβρίου ἀπεφασίσθη νὰ γίνον τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐλευθέρου ζώνης τῆς Θεσσαλονίκης, ἥτις θὰ περιλάβῃ καὶ τὴν σερβικὴν ζώνην καὶ θὰ ἐπεκτείνῃ τὸν λιμένα τῆς πόλεως, ὥστε νὰ καταστῇ οὗτος πρόσφορος δι' ὅλην τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν τῆς Θεσσαλονίκης. Εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐλευθέρου ζώνης θὰ παραστῶσιν αἱ ἀρχαὶ καὶ πιθανῶτα καὶ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ

Τὸ τμήμα τῶν θερινῶν διακοπῶν τῆς Δ' Συνελεύσεως ἐργάζεται δραστηρίως καὶ ἀυσσώλως διὰ τὴν μεταβολὴν τῶν πλάνων δὲν ἐννοεῖ ὁ κ. Παπαναστασίου νὰ ἀφήσῃ λίθον ἐπὶ λίθου εἴτε καλῶς εἴτε κακῶς κείμενον· εἶναι ἀποφασισμένος διὰ μίαν νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ Κράτος κατὰ τὰ δέξαντα εἰς αὐτὸν καὶ εἰς μερικοὺς φίλους τοῦ συμπαρκαθήμενους εἰς τὸ τμήμα τῶν θερινῶν διακοπῶν τῆς Δ' Συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον ἐπεφορτίσθη μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ψήφισιν τοῦ νέου Συντάγματος.

Ἦρχισε τὸ ἔργον τοῦ ἀπὸ τὸν ἐκλογικὸν νόμον ἡμεῖς, ὑπέρμαχοι τῆς ἀναλογικῆς, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀφήσωμεν ἀδιαμαρτύρητον τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον εἰσάγεται ἡ ἀναλογικὴ εἰς τὸν τόπον μὲς ἀγνοία τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὑπάρξεως μεγάλης ἀναλογίας ἀγραμμάτων, τῆς ἀνυπαρξίας ἀξίας λόγου κομματικῆς ὁργανώσεως· παραγνώρισις τῆς σημασίας οὐσιαστικότητος ἡγετῆματος, τοῦ ὅτι πρέπει ὁ ἐκλογικὸς διαιρέτης νὰ εἶνε ὁ αὐτὸς δι' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν.

Μεταρρυθμίσε τον νόμον περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν δημάρχων εἰς τὰς περισσότερας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, δηλ. εἰς ὅσας ἔχουν πληθυσμὸν κάτω τῶν 50.000 καὶ ἡ μὲν κοινοτομία τῆς ἐκλογῆς τοῦ δημάρχου οὐχὶ ἀ-

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Καθίσταται γνωστὸν ὅτι πλήρεις σειραὶ τοῦ α' ἔτους τῆς «Νέας Ἐποχῆς», δὲν ὑφίστανται ἐξάντλησιν πρὸ πολλοῦ. Ὅσοι τῶν κ.κ. συνδρομητῶν μας πρὸς συμπλήρωσιν τῆς σειρᾶς ἔχουσιν ἀνάγκην τευχῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 15 μέχρι τοῦ 31 δύνανται νὰ ζητήσωσι παρ' ἡμῶν τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐλλειπόντων.

(Ἐκ τῆς Διοικητικῆς)

μέσω τοῦ λαοῦ ἀλλ' ἐμμέσως ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβούλων πιθανόν νὰ ἔχῃ τὴν δικαιοδοσίαν ὅτι ἐθεσπίσθη διὰ νὰ ἐκλεγῶν καὶ δήμαρχοι ἐκ τῶν μὴ ἐχόντων ὡς ἐπάγγελμα τὴν πολιτικὴν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄλλων χρηστῶν, δραστηρίων καὶ εὐπολήπτων, ἢ διὰ τὰς ὁμῶς τῆς καθ' ἑκάστον ἔτος ἐκλογῆς τῶν τοιούτων δημάρχων δὲν ἔχει ἄλλον λόγον παρὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν φιλαρχίαν τοῦ Ἑλλήνου, ὥστε νὰ ἐλπίσῃ ἑκάστος τῶν συμβούλων ὅτι τὸ ἐπόμενον ἔτος εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ γευθῇ τῶν ἀγαθῶν τῆς δημαρχίας ἔχει δὲ ἀναντιρρητως, ὡς ἀποτελέσματα πρῶ-

τον τὴν διαρκὴ συνλλαγὴν μεταξὺ δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ δεύτερον τὴν ἀδυναμίαν ἐκτελέσεως οἰουδήποτε κοινωφελούς ἔργου, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι οὐδέποτε καλὴ θέλησις καὶ ἀν' ὑπάρχη τὰ δημόσια καὶ τὰ δημοτικὰ ἔργα δὲν δύνανται ὅχι νὰ τελειώσουν ἀλλ' οὐδὲ ν' ἀρχίσουν ἐντὸς πολὺ βραχέος χρονικοῦ διαστήματος ἐξ αἰτίας τῆς γραφειοκρατικῆς ὁργανώσεως καὶ τῶν προφυλακτικῶν διατυπώσεων τῶν σχετικῶν νόμων.

Τέλος ἐφήριτε τὴν προσωρινὴν συγκρότησιν τῆς γερουσίας. Ἡ διάταξις αὕτη θ' ἔχει ὠρισμένως ὡς ἀποτέλεσμα τὸν ἐξευτελισμὸν τοῦ θεσμοῦ τῆς γερουσίας· ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει καὶ πολὺ καλὰς ἀναμνήσεις. Ὅσον καὶ ἀν' ἡμεῖς θεωροῦμεν ἀναγκαιότερον τὸν θεσμὸν τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας ἀπὸ τὸν θεσμὸν τῆς γερουσίας δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει λόγος νὰ ἐξευτελισθῇ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καὶ ὁ θεσμὸς τῆς γερουσίας μὰρ μὲ τὸς ἄλλους θεσμοὺς.

Καταλήγων πρέπει νὰ σημειώσω ὅτι διὰ τῆς προσωρινῆς γερουσίας δὲν ἐπιδιώκεται ἄλλη τι παρὰ μόνον ἡ δικαιώσις τοῦ γένους τῆς Δ' Συνελεύσεως διὰ τῆς ἐκλογῆς παρ' αὐτῆς τῶν γερουσιαστῶν, καὶ ταῦτα εἰς ἐπαρχίαν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διάλυσις τῆς Δ' Συνελεύσεως θεωρεῖται παρὰ πάντων τῶν ἐχεφρονοῦντων ὡς τὸ σπουδαιότερον δῆμα πρὸς τὴν ὁμαλότητα, τὴν ὁποίαν διψῶμεν ὅλοι.

ΚΩΝΣΤ. Μ. ΚΑΛΛΙΑΣ

Ἡ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΔΡΟΥΣΩΝ ΕΝ ΣΥΡΙΑ

(ΥΠΟ ΑΓΓΛΟΥ ΔΕΙΩΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ)

ΔΟΝΔΙΝΟΝ, Σεπτέμβριος.—Οἱ Δρούσοι σχηματίζουν ἐν Συρίᾳ τρία κυρίως φυλετικὰ τμήματα. Τὸ τοῦ Λιδίου, ἀνατολικῶς τῆς Βηρυττοῦ, τὸ τοῦ Ἀντι-Λιδίου βορειοδυτικῶς τῆς Δαμασκού καὶ τὸ τοῦ Δρούσικου Τζέμπελ, νοτιοανατολικῶς τῆς Δαμασκού. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶνε ἡ πηγὴ τῆς σημερινῆς ἐπαναστάσεως.

Οἱ Δρούσοι τοῦ Τζέμπελ, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ἐκ τοῦ Λιδίου ἐν ἔτει 1860, ὅτε ὁ Χριστιανισμὸς εἶχεν ἐπιβληθῇ εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην ὑπὸ τῶν Γάλλων. Κατέλαβον ὅλην τὴν ἀπὸ Δαμασκού μέχρι τοῦ Ὑπεριορδάνου ἀπεραντὸν ἑκτασίαν, ἀρκετὰ γόνιμον πλὴν ὑπερβολικὰ ἡφαιστειώδη, εἰς τὴν ὁποίαν δυσκόλως τις δύναται νὰ κυκλοφορήσῃ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον μία καὶ μόνη εἶνε ἡ ὁδὸς ἡ ἀ-

γούσα ἐκ τῆς Δαμασκού σιδηροδρομικῶς εἰς τὸ Τζέμπελ, οὐδέποτε ἀνεχθεῖσα τὸν ζυγόν, παρενοχλούσα δὲ διαρκῶς τοὺς ἐκαστοὺς κατακτητὰς τῆς Συρίας. Εἶνε ἐξαιρετικὴ ὑψηλὴ, τὴν διοίκησιν δὲ τούτων κατέχουν ολίγα οἰκογένειαι διαμαρχόμεναι συχνὰ μεταξὺ τῶν. Ἡ θρησκεία τῶν εἶνε μυστικὴ, συγκειμένη ὡς φαίνεται ἐκ περιέρρου ἀναμίξεως Χριστιανικῶν καὶ Μουσουλμανικῶν συνθημάτων.

Τὸ 1921, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Δρούσων τοῦ Τζέμπελ ὑπέγραψε συμφωνίαν μετὰ τοῦ Γάλλου Ὑπάρχου Ἀρμοστοῦ ἐν Συρίᾳ Στρατηγὸς Γκουρὼ· δι' ἧς αὐτόνομον Δρούσικον Κράτος ἐδημιουργεῖτο ἐν Τζέμπελ, μὲ Δρούσον Διοικητὴν, μὲ Συνέλευσιν, μὲ Δρούσον ἀντι-

πρόσωπον εις τὸ Γαλλικὸν Ἐπιτελεῖον τῆς Βηρυττοῦ, καὶ μὲ Γάλλον τοιοῦτον εἰς τὴν Δρουσιτικὴν πρωτεύουσιν Σουΐντα.

Τὸ 1922, μία διαφωνία ἐγερθεῖσα μεταξύ τῆς προεξάρχουσας Δρουσιτικῆς οἰκογενείας, τῶν Ἀτράς, διήρσεσεν αὐτὴν εἰς δύο στρατόπεδα. Εἰς ὁπαδοὺς καὶ εἰς ἐχθροὺς τῶν Γάλλων. Ἡ ἀφορμὴ αὕτη ἠνάγκασε τὸν Ὑπατον Ἀρμοστήν νὰ ἀποστείλῃ εἰς Τζέμπελ ἰσχυρὰν φρουράν ἀποτελουμένην ἀπὸ Ἀλγερινῶν ἀκροβολιστῶν ὑπὸ Γάλλους ἀξιωματικούς.

Ἐνισχύσεις ἀπεστάλησαν ἀμέσως ἐκ Δαμασκού, σχηματίσασαι δύο σώματα. Τὸ ἐν νῦν

ἐνισχύσει τὴν ἐν Σουΐντα φρουράν, τὸ δ' ἕτερον νὰ εἰρηνεύσῃ τὸν τόπον. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον σῶμα ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας εἰσῆλθεν ἐν Σουΐντα, τὸ δεύτερον ὅμως τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἐκ πεζικοῦ Συρίων καὶ Ἀλγερινῶν ἱππικοῦ μετὰ 7 Γάλλων ἀξιωματικών, προσεδέχθη ὑπὸ ἰσχυροτέρας τούτου δυνάμεως, ἀπώλεσε 90 ἄνδρας καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς κατέφυγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Σουΐντα. Τότε ἀκριβῶς ἀντελήφθη τὸ Γαλλικὸν Ἐπιτελεῖον ὅτι ἡ κατάστασις ἦτο περισσότερον κρίσιμος ἀπ' ὅτι ἐνομίζετο, καὶ ὅτι μεγαλείτερον ἐνισχύσεις ἦσαν ἀπαραίτητοι. (Ἀκολουθεῖ)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

6-12 Σεπτεμβρίου

Κατ' ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν τὴν 15ην Ὀκτωβρίου πρόκειται νὰ γίνῃ ἐναρξίς τῆς λειτουργίας τῆς Ἐλευθέρας ζώνης Θεσσαλονίκης, πρὸς χρῆσιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου. Ἡ ὑπαρξίς ἐλευθέρας ζώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ θέλει σημαντικῶς συντελέσει εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῆς Ἐμπορικῆς κινήσεως τῆς Θεσσαλονίκης. Θὰ ἀπαιτηθῶσιν ὅμως μεταρρυθμίσεις τοῦ λιμένος καθόσον οὗτος, ὑπαρχούσης καὶ τῆς εἰδικῆς διὰ τὴν Σερβίαν ζώνης, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν μέλλουσιν κίνησιν.

βάσεις θὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὸν ἑλεγχον τῶν ἀρμόδιων κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Κατὰ τὴν ἐν Γενεύῃ διαμονὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπιδιώκεται καὶ ὁ διακανονισμὸς τοῦ ζητήματος τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων.

Ἡ συναλλαγματικὴ κίνησις τοῦ λήξαντος ἑπταήμερου ὑπῆρξεν ὕψωτικὴ διὰ τὰ νέα συναλλάγματα. Πρὸ τῆς τάσεως αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ πάλιν τὸν τρόπον τῆς ἀντιδράσεως κατὰ νέου ὕψωμοῦ, ὅστις ἀνσχετικῶς πλέον θὰ μεταβάλῃ τοὺς ὅρους τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς οἱ ὅποιοι εἶχον σχετικῶς σταθεροποιηθῇ κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον. Τὰ νέα ἐπίπεδα τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος θὰ προκαλέσουν κυρίως ὕψωσιν τῶν τιμῶν καὶ νέαν ἀκρίθειαν τοῦ βίου.

Τὸ Χρηματιστήριον ὑπῆρξεν ἐπίσης ὕψωτικὸν διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀξιών. Ἐν τούτοις ἡ ὕψωσις τῶν τιμῶν τῶν ἀξιών δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογος πρὸς τὴν ὕψωσιν τοῦ συναλλάγματος, τοῦτο δὲ δέον νὰ ἀποδοθῇ εἰς το ὅτι δὲν ἤρξατο εἰσέτι ἡ περίοδος τῆς κινήσεως τοῦ Χρηματιστηρίου. Αἱ προβλέψεις εἶνε πάντοτε ὕψωτικαί, βασιζόμεναι ἐπὶ τοῦ ὕψωμοῦ τοῦ συναλλάγματος, τῆς προσεχοῦς ἐπαναλήψεως ζωηροτέρων διαπραγματεύσεων ἐν τῇ Χρηματιστηρίῳ καὶ γενικῶς ἐπὶ τῆς ἀρξαμένης δημοσιουργίας ἐργασιῶν καὶ ἐντονωτέρων οἰκονομικῆς κινήσεως τῆς Χώρας.

Τ,

ΑΠΟ ΤΟ ΕΝΔΟΞΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

[ΠΩΣ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ Ο ΕΝΔΟΞΟΣ ΣΤΡΑΤΗΛΑΤΗΣ ΤΟΥΣ

ΕΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΙ ΜΑΧΑΙ ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ - ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ

ΕΛΑΣΣΩΝ, 21 Ὀκτωβρίου 1912

Ὅπως βλέπετε, προηλάσαμεν ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν τελευταίαν μου ἐπιστολήν. Κατεκτιθήκαμεν τὸ τμήμα τῆς Θεσσαλίας πρὸ κατεῖχτο ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ὁ Θεὸς μέχρις ὥρας ἠνέλογησε τὰ ὅπλα μας.

Σοῦ ἔσται τὸ γράμμα μου τὸ Σάββατον, ἀφίπων τὸν Τύρναβον, ἀφοῦ ἐπέρσασα τὴν νύκτα μετὰ τὸν σιρατὸν διὰ νὰ προσελάσω. Πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπ' ὄψιν σου ὅτι ἂν λάβῃς τὰ γράμματά μου ἀτακτως, τοῦτο θὰ ὀφείλῃς εἰς τὸ ὅτι Ταχυδρομεῖον δὲν ὑφίσταται ἐδῶ καὶ εἰμὲν ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ ὀργανοῦμεν ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν.

Λοιπὸν ἐπέρσασα τὰ σύνορα διὰ μέσου βουνῶν, ὅπου αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὸν κατήφορον ἔπρεπε νὰ ὀδηγῶ τὸ ἄλογόν μου ἀπὸ τὸν χαλινόν, διότι δὲν ὑπῆρχε δρόμος καὶ ἔβραχεν. Ἡ βροχὴ ἔκαμνε τῆς πέτρης γλυτερές. Καίτοι τὴν πορείαν ἀπολύτως ἀπιστεύου, ἔφθασα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τουρκικῆς πεδιάδος, ὅπου κατηύθυνα τρεῖς μεραρχίας, μελλούσας νὰ συναντήσῃ ὅν διὰ σειρὰς ἐλιγμῶν κατὰ τῶν Τούρκων, στρατοπεδευμένων εἰς τὸ ἀντικρινὸν βουνόν.

Καθ' ὅδον συνήντησα πολλοὺς αἰχμαλώτους, διότι εἰς τὰ περὶχωρα ἐτολεμῆν ὁ λην τὴν νύκτα καὶ εἶδα ἑῶν μεταφερόμενον ἐπὶ φορείου ἀπὸ σιρτιώτας μας. Εἶχε πέντε σφαῖρας εἰς τὸ σῶμα του, ἔτρωγε ψωμί καὶ ἐκάπνιζε. Πιτεῦω, ὅτι οἱ Τούρκοι ἔχουν ὀλιγώτερα νεῖμα ἀπὸ ἡμᾶς. Εἶδα ἐπίσης καὶ ἑῶν ἀράπην νεκρὸν, μόλις 18 ἔτων. Αἱ ἀποσκευαὶ μου δὲν ἔφθασαν ἀκόμη καὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περάσω, διότι ὁ μόνος ἀμαξιτὸς δρόμος μετὰ τῶν βουνῶν ἦτο κατελυπημένος ἀπὸ ἐφοδιοπομπάς, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ τόπος νὰ περάσῃ τίποτε ἄλλο. Ἐτοῖσι ἐκοιμήθηκα κατὰ γῆς καὶ δὲν ἐπλύθηκα ἐπὶ 48 ὥρας.

Δὲν ἦτο καθόλου εὐχάριστον καὶ ὡς ἐκ περισσοῦ ἤμουν καταβρεγμένος. Ἐτσι ἔχω

κονολογήσει καὶ βήχω δυνατὰ. Τὴν ἐπομένην, ἡμέραν ἀναπαύσεως, ἐπῆγα εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ ἔπειτα ἐπῆγα ν' ἀποτίσω φόρον τιμῆς εἰς τοὺς νεκροὺς τῆς χθὲς. Σήμερον ξαναρχίσασα τὴν πορείαν καὶ ἐγκατεστάθην ἐδῶ.

Ἐδυνάως καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἔκαμε θανμάσιον καιρόν. Ἰσως αὐτοῖς νὰ ἔχωμεν νέαν μάχην καὶ ἐπῆγα πρὸς ἀναγνώρισιν καὶ παρατήρησιν τῶν ἐχθρικών θέσεων. Διέταξα τὰς Μεραρχίας νὰ προχωρήσουν πολὺ μετὰ ἰσχυρὸν πυροβολικόν, 24 πυροβολορχίος, δηλαδὴ 96 πυροβόλα, ἐναντίον ἐκείνων, τὰ ὅποια ὑποθέτωμεν ὅτι ἔχουν οἱ Τούρκοι. Ἐλπίζω νὰ τοὺς κόμωμεν σιγάκι.

Δὲν εἶναι καθόλου εὐμορφοὶ ἄνθρωποι οἱ Τούρκοι καὶ τοὺς βλέπεις. Περίεργες μορφές, πρὸ παντὸς ἐκείνοι πού ἔρχονται ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσίαν. Ἐφθασα εἰς τὴν θέσιν, περὶ τῆς ἐποίας σοῦ ὁμιλοῦσα, μετὰ τὴν δευτέραν Μεραρχίαν, ἡ ὁποία κατήλθεν ἀπὸ τὰ ὄρη εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἤρχισεν ἀμέσως ν' ἀναπτύσσεται. Ταυτοχρόνως δεξιὰ ἐβλέπομεν νὰ κατερχετο ἡ πρώτη Μεραρχία, ὡς ἑῶν μεγάλο ἀτελείωτο φεῖδι. Μόλις εἰσῆλθον εἰς τὴν πεδιάδα οἱ Τούρκοι ἤρχισαν πρὸς πυροβολικόν... Αἱ πυροβολορχίαι μας ἐπροχώρησαν καλπάζουσας καὶ ἀπῆντησαν λαμπρῶς. Ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι ἐκτός τῆς ζώνης τοῦ πυροβολικοῦ, ἀλλ' ὅταν βλέπω τὰς δριδὰς νὰ σκάζουν σὶν ἄερα, καὶ τὰ κομμάτια τῶν νὰ πέφτουν σὺν βροχῇ εἰς τὴν γῆν, ἀνυπόδυντα σύννεφα σκόνης, ἡ ἰδέα, ὅτι ἐκεῖνις ὁ καπνὸς καὶ ἐκεῖνι ἡ φωτιά, σκορποῦν τὸν θάνατον εἰς ἀνθρώπους ἰδικούς μας πού μοῦ εἶναι μέσα στὴν καρδίαν μου προξενεῖ ἀμέτρητον συγκίνησιν. Τοῦ ἔρχεται κατενὸς ἡ ἐπιθυμία νὰ ριφθῇ ἐμπρός, νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, πρῶγμα πὺν ἀπαγορεύεται ἀπολύτως αὐτοῖς Ἀρχηγούς, διότι δὲν θὰ ἡμπορούσαν νὰ διευθύνουν τότε τὸ σύνολον. Τὴν ἰδίαν συγκίνησιν ἔβλεπα εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀξιωματικῶν πού με περιστοιχίζαν. Ὁ υἱός μου ἐγίνετο κόκκινος καὶ χλω

μὸς ἐναλλάξ, καὶ εἰς τὸ μέτωπόν του ἀνέβλυζαν χονδρὲς σταγόνες ἰδρώτους. Οἱ πεζοὶ ἐπυροχωροῦσαν τρέχοντες καὶ ἡ πεδιάς ταχύτατα ἐκαλύφθη ἀπὸ πυροβολητὰς ποὺ ἐτρέχαν ὥσάν εἰς γυμνάσια, συνεχῶς, κυνόμενοι ἀπὸ τὸν καπνὸν τῶν ὀβιδίων, ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ ἐξερογγύντο. Μόνον ἡ ταχύτης τῶν τοῦς ἔσωσεν ἀπὸ σοβαρὰς ἀπωλείας, διότι ἔτσι, εὐτυχῶς, τὸ τουρκικὸν πυροβολικόν, ἔβαλλε πολὺ μακρὰν. Εἴχομεν ἀκόμη καὶ τὴν παρηγορίαν νὰ βλέπωμεν τὰς ὀβίδας νὰ σκεπάζουν μὲ καπνὸς τὰς ἐχθρικὰς θέσεις. Τέλος, ἔπειτα ἀπὸ ὃ σχεδὸν ὥρας, τὸ πῦρ ἔπαυσεν ἐμπρὸς εἰς τὴν Ἐλασσῶνα. Ἡκούετο πάντοτε, πλέον ὑπόκωφον, ν' ἀπομακρύνεται ἀνάμεσα εἰς τὰ ὄρη, ὅπως ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἐνίκησαμεν τὸν ἐχθρὸν, εἰς τὴν πρώτην μάχην μας καὶ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν δι' αὐτό. Ὁ νίκης μου ἀρχίζει τὴν στρατιωτικὴν του καριέραν, περισσότερον τυχερὸς ἀπὸ ἐμέ. Εἶναι εὐτυχὴς διότι διαπιστῶ, ὅτι αἱ προσπάθειαι μόν κατὰ τὴν διοίκησίν μου ἐν καιρῷ εἰρήνης, ἀπέδωκαν καλοὺς καρποὺς καὶ ὅτι ὁ σημερὸς στρατός, οὔτε νὰ συγκροτῇ εἶναι δυνατόν μὲ τὸν τοῦ 1897. Μόλις ἔπαυσε τὸ πῦρ, μετέβην καὶ ἐγκατεστάθην εἰς μικρὰν κομπολίαν, πρὶν ἀπὸ αὐτὴν, κατοικουμένην ἀπὸ Τούρκους ἢ ἄλλῃ ἦτο καθαρῶς ἑλληνική. Δὲν ἠμπόρεσα αὐτὴν τὴν φορὰν νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα. Τὰ στρατεύματα ποὺ εἶχαν ἤδη στρατοπεδεύσει, ὁ πληθυσμός, ὁ κληρὸς, προηγούμενου τοῦ Μητροπολίτου, ἐξηγοκραύραζαν καὶ ἐφιλοῦσαν τὰ χέρια καὶ τὰ ὑποδήματά μου. Ἐὰν σκεφθῇ κανεὶς τι εἶναι αὕτη ἡ ἐλευθερία ποὺ τοὺς ἔσωσεν ἀπὸ τὸν ζυγόν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπέλεξε τόσα χρόνια, ἀπὸ τὰ βίαια καὶ τὰς δοκιμασίας ποὺ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐφίστανται, πιστεύω ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συγκινήται κανεὶς πράγματι, ἰδίως ἐπὶ τὴν φθάνῃ ἀπὸ τὸ πεδὶον τῆς μάχης, ὅπου συνεισβῇ ὁ τύραννος.

Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸν μου ἐξαιρετικῶς κορασμένον κάθε βράδι. Δὲν ἔχεις πόσον καλὸν μοῦ κάνουν τὰ γράμματά σου καὶ σοῦ εἶμαι ἀπέρογος εὐγνώμων. Εἶναι ἀλλήθεια ὅτι ὁριστάμεθα στερεώσεις, ἀλλὰ θὰ σὲ διασκέδασῃ νὰ μάθῃς πὺς εἶμαι ἐγκατεστημένος. Ἐδῶ, ἐπὶ παραδείγματι, ἔχω ἕνα σπῆτι ὅπου εἰς τὸ ἰσόγειον πωλοῦν ἀποικιακὰ καὶ εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα εἶνε δύο δωμάτια μὲ μίαν εἴσοδον. Ἐγὼ κατοικῶ σὶδ ἕνα καὶ ὁ θαλαμηπῶλος μου εἰς τὸ ἄλλο. Ἐδῶ κατοικοῦσεν ἕνας Τούρκος ἱατρός ποῦ ἐδραπέτευσε καὶ ἔχω ἐπάνω ἀπὸ τὸ κορβέτι μου ἕνα εἰκόνας Σουλτάνων καὶ δύο ἀξιωματικῶν Τούρκων. Ὡς ἐπιπλὴ, τρία καθίσματα

καὶ ἕνα τουρκικὸ διβάνι σκληρὸ ὅπως τὸ πάτωμα. Εὐτυχῶς ἔχω μαζί μου τὸ κορβετάκι μου ἐκστρατείας, ποὺ εἶναι μικρό, ἀλλὰ πάντοτε εἶναι ὁπωσδήποτε κορβετάκι. Ἐμπρὸς εἰς τὸ παράθυρόν μου εἶναι ἕνα εἶδος πλατείας, ὅπου συνωστίζονται τὰ κάρρα τῶν ἐφοδιοπομπῶν καὶ τὰ ὀχήματα τοῦ πυροβολικοῦ μὲ τ' ἄλλα. Βλέπω συνεχῶς νὰ περνοῦν συνοδεαίαι αἰχμαλώτων, συλληφθέντων ἐδῶ γύρω. Οἱ Τούρκοι πρέπει νὰ ἔχουν χάσει τελείως τὸ ἠθικόν των.

Σήμερον, διαρκούσης τῆς ἐπιθετικῆς ποδῆμα, εἶδα κιβώτια ὀβιδίων πυροβολικῶν ἀναποδογυρισμένα εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ ὁδοῦ, ὀβίδες σκορπισμένες παντοῦ, σκηπὸς, τρόφιμα, στολὰς, φουσῖγγια, ἀκόμη καὶ χῆτρες γεμάτες, φαγητόν ποῦ ἄρχισαν νὰ τὸ μαγειρεύουν ἐπὶ τὸ ἐγκατέλειψαν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΟΖΑΝΗ, 27 Ὀκτωβρίου 1912

Ὁ Θεὸς μᾶς ἠδολόγησε καὶ ἀπέδωκε τὴν Νίκην ἐπὶ τῶν σημαιῶν μας. Τοῦ εἶμαι ἕκ βαθέων ταπεινοφρόνως εὐγνώμων. Ὅλα μοῦ φαίνονται ὥσάν ὄνειρον, ἕνα θαυμαστὸν ὄνειρον. Εἰς ἐννέα ἡμέρας προηλάσαμεν εἰς βέθος πλέον τῶν 190 χιλιομέτρων ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ ἐδάφους, ἐκερδήσαμεν δύο μάχας, ἐκυριεύσαμεν ὅλον σχεδὸν τὸ πεδινὸν πυροβολικὸν τοῦ ἐχθροῦ, συνελάβομεν ἀναριθμήτους αἰχμαλώτους καὶ, ἐν γένει, διεσκορπίσαμεν καὶ ἀφηρεσαμεν τὸ ἠθικόν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, τοῦ ἄλλοτε τόσον ὑπερηφάνου, ὁ ὁποῖος ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ἡμπορούσε νὰ νικήσῃ τοὺς στρατοὺς τῶν τεσσάρων συμμάχων Κρατῶν.

Σοῦ γράφω ἀπὸ μίαν πόλιν, τῆς ὁποίας ἀσφαλῶς δὲν ἤκουσες ἔως τώρα οὔτε καὶ τὸ ὄνομα ἀλλὰ τὴν ὁποῖαν θὰ ἡμπορέσῃς ἴσως νὰ εὕρῃς εἰς τὸν γεωγραφικὸν χάρτην. Εὐρισκόμεθα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ποὺ ἄγει κατ' ἐὐθείαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Συνέβησαν τόσα πράγματα ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν μου, ποὺ δὲν ἠξεύρω ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω νὰ σοῦ τὰ διηγηθῶ.

Ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Ἐλασσῶνα ἐπ' αὐτοκινήτου πρωτῆ—ἦτο ἀκόμη σκότος—καὶ ἔφθασα εἰς τὸν καταυλισμὸν τῆς δευτέρας μεραρχίας, ὅπου εὐρίσκοντο τ' ἄλλα μας.

Οἱ Τούρκοι κατεῖχον μίαν ὀχυρωτάτην θέσιν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ καὶ εἶχον εἰς τὰ νῶτά των μίαν στενὴν διάβασιν. τὰ λεγόμενα στενά τοῦ Σαρανταπόρου. Αἱ θέσεις των ἦσαν ὑψηλότερα ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας, εἰς τρόπον ὥστε ἐδέσποζαν ἐπὶ ἡμῶν καὶ ἡμποροῦσαν νὰ παρατηροῦν καλίστα ὅλας τὰς κινήσεις μας εἰς τὴν πεδιάδα.

Εἶχαν περίπου τρεῖς μεραρχίας καὶ ἕνα σύνταγμα πυροβολικοῦ μὲ καμιὰ ὀγδονταριά κανόνια. Ἐπετέθη ἐναντίον των μὲ μίαν μεραρχίαν ἐξ ἀριστερῶν, μίαν ἐκ δεξιῶν καὶ μὲ μίαν εἰς τὸ κέντρον, καὶ ἐνὸς ἀποσπάσματος ἐκ δύο ταγμάτων, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ἀριστεροῦ των. Ἐπὶ πλέον, ἔστειλα μίαν μεραρχίαν διὰ μέσου δυβατωμάτων ἀτραπῶν τοῦ βουνοῦ μὲ τὴν διαταγὴν νὰ κυκλώσῃ τὰς θέσεις τοῦ ἐχθροῦ καὶ, εἰ δυνατόν, νὰ καταλάβῃ τὰ νῶτά του.

Τὸ σχέδιόν μου ἐπέτυχε τελείως. Ἡ μάχη ἤρχισε στὰς ὀκτὼ τὸ πρωὶ καὶ ἐτελείωσε τὴν νύκτα.

Τὸ περὶ μὲς ἐτετέθη μὲ θαυμαστὴν ὁρμήν, ἐξ συντάγματα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ὑπὸ χάλαζαν βολίδων πολυβόλων, ἦτις δὲν τὰ ἔσταμάτησεν οὔτε μίαν στιγμὴν. Ἀτυχῶς δὲν ὑπεστηρίζοντο καλά ἀπὸ τὸ πυροβολικόν, τὸ ὁποῖον ἔβαλε πολὺ μακρὰν καὶ δι' αὐτὸ ὑπέφεραν πολὺ ὑπὸ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ.

Ἐφώνησα, ἐβλαστήμησα, καὶ ἐπὶ τέλους, κατὰ τὸ ἀπόγευμα, τὸ πυροβολικόν μας ἐβράχυνε τὴν βολὴν τοῦ ἔως εἰς τὰ 2500 μέτρα καὶ τότε τὸ θέαμα μετεβλήθη. Τὸ τουρκικὸν πυροβολικὸν ἠρῶισε τὴν βολὴν του, σιγῆσαν σχεδόν. Αἱ ἐχθρικαὶ πυροβολαρχίαι ἦσαν σκεπασμέναι ἀπὸ τὸν μαῦρον καπνὸν τῶν ὀβιδίων μας ποὺ ἔσκαζαν εἰς τὰς θέσεις των, αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζον πλέον πρὸς

ὑφαίστειον. Ἦτο ὁλοφάνερρον ὅτι θὰ ὑπέφεραν πολὺ. Τὸ ἐξηκριβώσαμεν τὴν ἐπομένην ἡμέραν, διότι εὐρήκαμεν σωροὺς πτωμάτων καὶ τὰ κανόνια σκεπασμένα ἀπὸ μέλη ἀνθρώπινα κατεσχισμένα καὶ αἱμοσταζόντα.

Εἶναι καὶ τρομερόν, ἀλλ' ὁ πόλεμος δὲν εἶναι ποίησις! Τὸ περὶ μὲς ἐπλησίασεν ἔως 800 μέτρα τὸν ἐχθρὸν καὶ ὅταν ἐνύχτωσεν, ἡ μάχη ἐτελείωσεν. Αἰφνηδίνως, ὅμως, τὸ τουρκικὸν πυροβολικὸν ἤρχισε νὰ βάλλῃ ἀτάκτως ἐφ' ὅλου τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀκόμη καὶ κατὰ τῆς συγκεντρώσεως ποὺ ἐσηματίσαμεν ἐπάνω εἰς ἕνα λόφον μὲ τὸ Ἐπιτελεῖόν μου. Μᾶς εἶχον ἀναγνωρίσει ἐξ αἰτίας τοῦ σήματός μου ποὺ ἐκυμάτιζεν εἰς ἕναν κοτόν, μπηγμένον εἰς τὴν γῆν, ἐκεῖ ὅπου εἴμεθα συγκεντρωμένοι. Ἐδῶκα διαταγὰς νὰ μείνουν τὰ στρατεύματα εἰς τὰς θέσεις των. Ἦτο ὥσάν νὰ ἔλεγα εἰς τὸν ἐχθρὸν ὅτι ἐλογάριαζα νὰ ξαναρχίσω τὴν ἐπαύριον καὶ ὅτι ἡμουν ἀποφασισμένος νὰ νικήσω.

Αὐτὴν τὴν φορὰν ἡσθανόμην ὅτι ἡμουν ὁ ἰσχυρότερος κατὰ τὸν χαρακτήρα καὶ κατὰ τὰ νεῦρα, διότι καὶ ἡμεῖς ὑποφέραμεν σκληρὰ, καὶ ἐνίκησα. Εἴχαμεν περισσοτέρους τῶν 1500 τραυματιῶν, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν καὶ τοὺς νεκρούς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΚΟΥΤΛΟΥΔΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ)

ΕΠΤΑ ΜΗΝΩΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΟΣ.—ΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ—Η ΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ—ΑΙ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΙΣ.—ΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ

Συνομιλία μετὰ τοῦ Λόρδου Kitchener, παρόντος καὶ τοῦ κ. Elliot, τὴν 3ην Νοεμβρίου 1912.

Ὁ Λόρδος Kitchener μὲ ἐπισκέφθη κατ' οἶκον τὴν 3ην μ. μ. συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Sir Francis Elliot. Ἐν τῇ σειρά τῆς συνδιαλέξεως ἀφοῦ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας, ἐβεβαίωσεν ἐπανεπιλημμένως δι' ἡ Συνεννόησις οὐδαμῶς σκοπεῖ νὰ μᾶς βιάσῃ νὰ ἐξέλθωμεν τῆς οὐδετερότητος, καίτοι αἱ Σύμ-

μαχοὶ Ἀνάμεις ἔστειλαν τὰ στρατεύματά των εἰς Θεσσαλονίκην κατόπιν τῆς προσκλήσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ προσδοκίᾳ ὅτι θὰ συμπράξῃ αὕτη εἰς τὴν ἐπικουρίαν τῆς Σερβίας, ἐν τούτοις ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἐγένετο, τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα νῦν ἐπιθυμοῦν νὰ ἔχουν τὰς κινήσεις των ἐλευθέρως καὶ ἀσφαλῆς, καθόσον, μετὰ τὰς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐσχάτως γενομένας δηλώσεις, αἱ Ἀνάμεις ἔχουν λόγους ν' ἀνησυχῶσι. Διακόψας εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὸν στρατηγὸν ἀπὴν-

τησα ὅσα ἐν τῷ ὑπὸ σημερινῇν χρονολογίαν, μετὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην, τηλεγραφήματί μου πρὸς τὰς ἡμετέρας Προσβείας εἰς τὰς τέσσαρας Δυνάμεις τῆς Συνεννοήσεως ἀνεκοίνωσα, τοῦτέστιν ὅτι: «Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῆς μᾶς ἐδήλωσαν κατ' ἐπανάληψιν, ὡς καὶ χθὲς ἀκόμη, ὅτι αἱ Δυνάμεις τῆς Συνεννοήσεως οὐδόλως προτίθενται νὰ ἐξαναγκάσωσι τὴν Ἑλλάδα διὰ τὰ ἐξέλθῃ τῆς οὐδετερότητος ἀλλ' ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ παράσχωσιν εἰς τὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ στρατεύματα τὴν ἀπαραίτητον ἀσφάλειαν πρὸς τοῦτο ζητοῦσι τὴν διακοπὴν τῆς συγκεντρώσεως τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων περὶ τὰ συμμαχικὰ τοιαῦτα. Ὡς ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ δηλώσω πρὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τοὺς Ἀντιπροσώπους τῆς Συνεννοήσεως, ἡ ἐξακολούθησις τῆς συγκεντρώσεως ἐσταμάτησε. Ἀλλ' ἐκ τῆς τελευταίας ἀνακοινώσεως τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἐξάγεται ἡ δυσπιστία ἡ κρατοῦσα ὡς πρὸς τὴν στάσιν τοῦ στρατοῦ ἡμῶν καὶ τὰς προθέσεις τῆς Β. Κυβερνήσεως. Αἱ ὑπόνοιαι αὗται εἶναι τόσον ἄδικοι ὅσον καὶ προδοτικαί, διότι εἶναι παντελῶς ἀβάσιμοι. Ἀλλ' ἀπέναντι τῆς καθαρῶς ἐχθρικής πρὸς αὐτὴν στάσεως τῶν Συμμάχων Δυνάμεων ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐβλεπεν ἐαυτὴν ἡναγκασμένην—πάντως διαμαρτυρομένην—ἵνα διατάξῃ τὴν τελείαν ἀποχώρησιν τῶν στρατευμάτων τῆς ἡ νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν δὲν θὰ ἦτο σύμφωνον πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου νὰ προβῇ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀποστράτευσιν, ἀφίνουσα εἰς τὰς Συμμάχους Δυνάμεις πᾶσαν τὴν εὐθύνην τῶν γεγονότων, αἵτινα ἡδύναντο ἐντεῦθεν νὰ ἐπακολουθήσωσι». Ἀπαντῶν εἰς ὅσα καταλήγων εἶπον περὶ ἀποστρατεύσεως ὁ Λόρδος Kitchener παρετήρησεν ὅτι ὅσον ἀφορᾷ εἰς μερικὴν τινα ἀποστράτευσιν, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνήκει νὰ λάβῃ ὅταν τῇ συμφέρει ἀποφασί, δὲν φρονεῖ ὅμως ὅτι τῇ συμφέρει γενικὴ τοιαύτη. Προσέθηκεν ὅτι μετὰ τὴν σημερινὴν ἀκρόασίν του παρὰ τῷ Βασιλεῖ οὐδεμίαν ἔχει ἀνησυχίαν ὁμιλήσαν ὡς στρατιωτικὸς πρὸς στρατιωτικὸν καὶ ὁ Βασιλεὺς αὐθορμήτως ἐπὶ τῷ λόγῳ Του ἐθεθαίωσε τὸν Στρατηγὸν ὅτι οὐδέποτε διήλθε τὸν νοῦν μας ἡ ἰδέα ἐπιθέσεως κατὰ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων τοιαύτη δέ, εἶπεν ὁ Λόρδος Kitchener, ἦτο καὶ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ἀντίληψις.—Διακόψας καὶ πάλιν εἶπον

ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς τύπος δυστυχῶς δὲν παύει ὑβρίζων τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κυβερνήσιν τῆς, καὶ ὑποδαυλίζων παρὰ τῷ κοινῷ τῆς Δύσεως τὴν ἰδέαν ὅτι τρέφομεν δολοφονικὰς κατὰ τῶν Συμμαχικῶν στρατευμάτων προθέσεις ἐπιθέσεως. Μάτην δηλοῦμεν καὶ παρέχομεν πᾶσαν δυνατὴν διαβεβαίωσιν περὶ τοῦ ἐναντίου καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ ἐπίσημοι Ἀγγλικά. Ἀρχαὶ μᾶς λέγουσιν κατὰ πρόσωπον, ὅτι δὲν μᾶς πιστεύουν χθὲς ὁ Sir Francis Elliot (ἐκεῖ παρὼν) εἰς ἀνακοίνωσιν ἡ μολὶ ἀπηλύθουν λέγει: les paroles ne suffisent plus! Καὶ ὅταν, βλέποντες ὅτι αἱ διαβεβαιώσεις μας λαμβάνουσι τοιαύτην τύχην, ἐρωτῶμεν τὴν Entente «μὰ τί ἐξετεῖτε ἐπὶ τέλους παρ' ἡμῶν»; οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς δὲν δίδουν καμμίαν ἀπάντησιν.

Ὁ Λόρδος Kitchener προφανῶς ἐπηρεασθεὶς ἐκ τῆς ζωηρᾶς πῶς ὁμιλίας μου ἔσπευσε λίαν ἡπλίως νὰ εἰπῃ: «δὲν πρέπει νὰ θίγεσθε ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ Ἀγγλικοῦ τύπου ἢ καὶ τῶν Ἀγγλικῶν ἀρχῶν ὅταν παραπονοῦνται κατὰ τῆς Ἑλλάδος, διότι τὰ παράπονα δὲν εἶνε κυρίως κατ' αὐτῆς ἢ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἁλλὰ κατὰ τῶν δυσκολιῶν αἵτινες ἔνεκα τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, παρουσιάζονται εἰς τὸν συμμαχικὸν στρατὸν ἐν Ἑλλάδι—δὲν ἔχομεν παράπονα κατὰ τῆς Ἑλλάδος».

Δις ἐπαναλαβόντος τοῦτο, εἶπον οὗτοι λόγοι τῆς Ἐξοχότητος του εἶνε περὶφανῆς δι' ἡμᾶς ἐκνομοποίησις, διότι εἶναι ἐπίσημος ἀναγνώρισις τέλους πάντων, ἀναγνώρισις φέρουσα τὸ κύρος τοιαύτης προσωπικότητος, ὅτι τῶν παρουσιαζομένων δυσκολιῶν ὑπέρτιος δὲν εἶναι ἡ Ἑλλὰς. Ἐτόνισα ἰδιαιτέρως τὰς λέξεις «ΤΟΙΑΥΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΣΟΣ» χάριν τοῦ Sir Francis Elliot, τὸν ὁποῖον ἡ αὐθόρμητος καὶ πλήρης παρεργίας ἀνομολόγησις αὐτῇ τοῦ Λόρδου Kitchener περιήγαγεν εἰς δυσφορίαν μόλις συγκρατουμένην.

Δὲν κρύπτω, ἐξηκολούθησεν ὁ Στρατηγός, ὅτι μεγάλη ἐξεδηλώθη στενοχωρία ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τῇ μὴ συμμετοχῇ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Σερβίας ἐκστρατείαν μας. Ἐνομιζόμεν πάντες ὅτι, ἀφοῦ μᾶς ἐκάλεσαν νὰ σταίλωμεν τὰ στρατεύματά μας πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν εἰς Θεσσαλονί-

κην, ἔμελλε καὶ ἡ Ἑλλὰς νὰ συνεπικουρήσῃ διὰ τῶν ἰδικῶν τῆς. Ἐγὼ ἤμην ἐν ἀρχῇ κατὰ τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ τὴν ἀναλάβωμεν μόνοι μετὰ τῶν Γάλλων, ἀλλ' ὅτε μοι ἀνεγνώσθη ἐν ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ ἡ πρόσκλησις τῶν στρατευμάτων μας εἰς Θεσσαλονίκην ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, (*) καὶ ἡ πρόθεσις αὐτῆς νὰ μετασχηματισθῇ, κατόπιν δὲ τοῦτον ἔσπευδεν ἡ Γαλλία ἵνα βοηθήσῃ τὴν Σερβίαν, —καὶ μὴ ἐπιθυμῶν προσέθηκε, ν' ἀφήσωμεν τοὺς Γάλλους ἐν Θεσσαλονίκῃ μόνοι, —συνήνεκα καὶ ἐγὼ, θεωρῶν ὅτι πάντα ταῦτα γίνονται μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Ἑλλάδος, διότι ἐν Ἀγγλίᾳ κυρίως, δὲν ἤθελον ν' ἀκούσων περὶ οὐδενὸς εἰδους διαμετριάσεως ἔστω καὶ τυπικῆς.

Ἐπειδὴ ἐπανέλαβε δις οὗ ἡ Ἑλλὰς τοὺς εἶχε καλέσει, διακόψας παρετήρησα ὅτι προσκλήσεως τοιαύτης ὅχι μόνον δὲν ἀνεῖρον ἔχνο ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅχι μόνον ὁ Βασιλεὺς οὐδέποτε ἔδωκε τὴν συγκατάθεσιν του εἰς τοιοῦτο διάδημα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ κ. Βενιζέλος ἐπισήμως ἐνώπιον τοῦ Κοινοβουλίου ἐδήλωσεν ὅτι αὐτὸς δὲν ἐκάλεσε τοὺς συμμάχους εἰς Θεσσαλονίκην ἐπομένως δὲν εἶνε ἀκριβὲς νὰ λέγεται ὅτι ἡ Ἑλλὰς τοὺς ἐκάλεσε.

Τοῦ κ. Elliot πειραθέντος τότε, ἀλλ' ἀσθενῶς πῶς, νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβολίᾳ ὅτι «Ὁ κ. Βενιζέλος ἠρνήθη ὅτι ἐνήργησε τὴν πρόσκλησιν τῶν Συμμάχων» ἀπήντησα παραχρῆμα, ὅτι ἐὰν ἐπιθυμῇ, δύναμαι νὰ τῷ πέμψω τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς ἵνα πεισθῇ περὶ τῆς ἀκριβείας τούτου. Τὰ παρ' ἐμοῦ λεχθέντα ἐπὶ τοῦ θέματος ἐνέβαλον εἰς καταφανῆ ἀπορίαν τὸν Λόρδον Κίτσενερ, ὅστις μετὰ τινα σιγὴν εἶπεν: ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατόν αἱ Κυβερνήσεις δύο μεγάλων Κρατῶν νὰ προθῶσιν εἰς τοιαύτην ἐπιχείρησιν χωρὶς νὰ εἶναι βέβαια ὅτι ἐκλήθησαν εἰς ταῦτα, καὶ πῶς ἡδύναντο ν' ἀμφισβῆλλουν ὅτι ὁ λόγος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἀνευ κύρους; Ἐγὼ π.χ. ὁ κ. Asquith εἶπη τί, δύναται τις ν' ἀμφισβῆλλῃ

Σημ. «Ν. Ε.»: Προέχεται περὶ τῆς γνωστῆς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου.

περὶ τοῦ κύρους τοῦ λόγου του δύναται ν' ἀμφισβῆλλῃ ὅτι ἡ Ἀγγλία θὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἐκαῖνος εἶπε; Βεβαίως ὅχι, ἀπήντησα, διότι, ὅταν ὁ κ. Asquith εἶπη τι, γνωρίζομεν πάντες ὅτι τὸ εἶπεν ἀφοῦ ἔλαβον τοῦτου γνώσιν οἱ συνταγματικοὶ παράγοντες ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ συνεπῶς ὁλόκληρον τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος θὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς λόγους τοῦ ἀρχηγοῦ του. Ἀλλ' ὁ κ. Βενιζέλος ἐγὼ, ὡς λέγετε, καὶ ὡς πιστεύω, σᾶς ἐκάλεσεν, οὐδενὸς εἰς τοῦτο συνταγματικοῦ παράγοντος ἐν τῇ χώρᾳ εἶχε τὴν συγκατάθεσιν, οὔτε τοῦ Στέμματος, οὔτε τῆς Βουλῆς, οὐδὲ καὶ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ τοῦτου ἕνεκα θὰ μοι ἐπιτρέψετε νὰ ἐπαναλάβω ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβὲς ὅτι ἡ Ἑλλὰς σᾶς ἐκάλεσε. Τῆς συνδιαλέξεως ἐκτραπέσης εἶτα εἰς γενικώτερα θέματα, ὁ Sir Francis Elliot εὔρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ μοι συστήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ 21 Κεφαλαίου τοῦ Principe τοῦ Machiavelli (ὁ συγγραφεὺς ἐν τούτῳ ἀναπτύσσει τὴν ἀνάγκην, εἰς ἣν διατελεῖ κράτος μικρὸν, τυγχάνον μεταξὺ δύο ἰσχυρῶν ἐμπολέμων, νὰ λάβῃ μέρος ὑπὲρ τοῦ ἐνδὸς ἢ τοῦ ἄλλου, πάντως δὲ νὰ μὴ μείνῃ οὐδέτερον κ.λ.π.

Ὁ Λόρδος Κίτσενερ ἐξέφρασε τὴν γνώμην οὗ ὁ πόλεμος θέλει διαρκέσει τοῦλάχιστον ἐν ἀκόμῃ ἔτος. πιθανῶς δὲ καὶ πλέον. Ἐμοῦ δ' ἐκφράσαντος λύπην, διότι ἐπὶ τοσοῦτον ἔτι χρόνον ἡ Ἑλλὰς θὰ ταλαιπωρεῖται μετὰς δυσχερείας καθ' ὧν σήμερον παλαίει, ὁ στρατηγός, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπερχόμενος μοι ἔτεινε τὴν χεῖρα, εἶπεν ἐμφαντικῶς: Αἱ σημεριναὶ δυσχερεῖαι σας ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλουν ἐξομαλυνθῇ, ἀλλ' ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ πόλεμος πρέπει νὰ περιμένετε ὅτι θὰ παρουσιασθῶνται νέαι.

Στ. Σκουλούδης

Τὴν 8ην Νοεμβρίου 1913

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἰταλίας μᾶς συνέστησεν ἀνεπισημῶς διὰ τοῦ κ. Γεωργ. Στροῦτι νὰ προσβῶμεν διὰ τῶν ἡμετέρων Προσβεβῶν, καὶ οὐχὶ διὰ τῶν τῆς Entente ἐνταῦθα, εἰς δηλώσιν τινα ἐξηγηματικὴν ὅπως προληφθῇ ἡ μέλλουσα νὰ μᾶς ἐπιδοθῇ αὐτοῦ διακοίνωσις τῶν Συμμάχων δυνάμεων, διὰ τῆς ὁποίας αὐταὶ θέλουν ζητήσῃ παρ' ἡμῶν:

1) Νὰ μὴ ἐπιχειρήσωμεν τι, κατὰ τῶν στρατευμάτων τῶν Συμμάχων.

2) ότι ο Στρατηγός Sarail θα έχη πᾶσαν ἐλευθερίαν κινήσεων.

Υπεσχέθητε, εἶπεν ὁ κ. Bosdari, ὅτι θὰ τηρήσῃτε οὐδετερότητα λίαν εὐμενῆ, ἐξ οὗ ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι πρόκειται περὶ οὐδετερότητος βαينوῦσης μέχρι τοῦ ἄκρου ὁρίου τῆς εὐμενείας. Εἶτα, προσέθηκε πρὸς τὸν κ. Στρέϊτ: ὁ φιλοβουλγαρισμός εἶναι νόσος ἀνίατος καὶ δὲν θέλουνσιν οἱ Σύμμαχοι (ἐννοῶ τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ τοὺς Γάλλους) νὰ σᾶς φέρωσιν εἰς ρῆξιν πρὸς τοὺς Βουλγάρους. Χωρὶς δὲ νὰ ὑποδείξῃ τί οἱ Σύμμαχοι ἐν τῇ ἀπαντήσῃ μας ἀπεκδέχονται, ἀφῆκε νὰ νοηθῇ ὅτι θὰ δεχθῶν ὡς ἐπεξηγήσιν τοῦ «πάσης ἐλευθερίας κινήσεως» ὅτι ἡ ἐλευθερία αὕτη φθάνει μέχρι τοῦ ἄκρου σημείου καθ' ὃ καταργεῖται ἡ οὐδετερότης μας.

Στ. Σκουλούδης

Συνομιλία μετὰ τοῦ κ. Denys Cochin τὴν 9ην Νοεμβρίου 1913.

Ὁ κ. Denys Cochin ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου ἵνα μᾶς εὐχαριστήσῃ διὰ τὰς παρεσχθεισὰς αὐτῷ εὐκολίας κατὰ τὸ ταξείδιόν του. Παρὼν ἐνταῦθα καὶ ὁ κ.

Γεωργ. Θεοτόκης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Εἰς τὸν κ. Cochin ἐξεφράσθη ἡ ἐκπληξὶς ἡμῶν ὅτι κατὰ τὴν εἰς Θεσσαλονίκην ἀπουσίαν του, ἐνῶ ἐπιστεύομεν ὅτι μετὰ τὰς μετ' αὐτοῦ συνδιαλέξεις μας, ὡς καὶ τὰς μετὰ τοῦ Λόρδου Κίτσεναρ, εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐξευρέσεως λύσεως ἱκανοποιητικῆς δι' ἀμφοτέρω τὰ μέρη, ἐπῆλθεν ἡ δημοσίευσίς τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Σαββάτου, καὶ ἡ κατάληψις τῆς Μήλου καὶ τοῦ τηλεγραφείου αὐτῆς. Ὁ κ. Cochin ἐδήλωσεν ἀπεφραδέως ὅτι δὲν ἐπιδοκιμάζει τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ ὅτι θὰ τηλεγραφήσῃ εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν τὰς ἐντυπώσεις του ἐπὶ τῆς καταστάσεως καὶ τὴν γνῶμην του, ἐλπίζει δὲ ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ τὴν διόρθωσιν τῶν σφαλμάτων. Προσέθηκεν αὐτορμήτως ὅτι, μὴ ὑπαρχούσης πλέον Σερβικῆς ἀντιστάσεως, θεωρεῖ περιττὴν τὴν παραμονὴν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων ἐν Θεσσαλονίκῃ, χρησίμον δὲ μίαν συνεννόησιν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀναχώρησιν των.

Στ. Σκουλούδης

ΑΡΘΡΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Η ΑΓΧΟΝΗ

Διὰ τοῦ ἀπὸ 20 παρελθόντος Ἰουλίου Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ὑπαγωγῆς ἀδικημάτων τινῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Στρατιωτικῶν Δικαστηρίων» καὶ ἐν ἔρῳ αὐτοῦ ὠρίσθη ὅτι ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τῆς ἀπιστίας, ἰδιοποιήσεως, πλαστογραφίας καὶ ἄλλων τινῶν δύνανται νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἢ τῶν ἰσοδίων δεσμών, ἀντὶ τῆς ποινῆς τῶν προσκαίρων δεσμών, ἥτις ἐπιβάλλεται ἐπ' αὐτῶν εἰς ὁρισμένης περιπτώσεις δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος Ποινικοῦ Νόμου. Ἐν ἐτέρῳ δὲ παραγράφῳ τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ ὠρίσθη ὅτι ἡ περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς ποινῆς διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ ἀδικήματα τὰ τελεσθέντα προ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Διατάγματος τούτου. Ἡ ἀναδρομὴ αὕτη τῆς ποινικῆς διατάξεως ἀποτελεῖ κατάφωρον καὶ ἀναμφισβήτητον παραβίασιν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864. Ἀποτελεῖ δ' ἐπίσης παραβίασιν θεμελιώδους ἀρχῆς διατυπωθείσης καὶ ἐν τῇ ἡδὴ καταρτιζομένῳ δημοκρατικῷ συντάγματι ἀλλὰ καὶ ἀναγεγραμμένης εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως

τοὺς καταστατικούς χάρτας, τοὺς διαποντα ἀπὸ 150 καὶ πλέον ἐτῶν τὰς πολιτικὰς τῶν ἡμιπολιτιστῶν ἀκόμη λαῶν.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη, κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμία ποινὴ ἐπιβάλλεται ἄνευ νόμου ὁρίζοντος αὐτὴν καὶ ἰσχύοντος πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ καλομένου ἀδικήματος, παρέχει τὴν τιμωτήραν ἐγγύησιν διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν καὶ καθιερώθη μετ' ἀπροσβλήτου κύρους ἀπὸ τὴν συνείδησιν ὅλων τῶν ἀποτινασσάντων τὸ μεσαιωνικὸν σκότος λαῶν ὡς ἡ πλέον ἀπαράκλητος προῦπόθεσις διὰ τὴν ἀπονομήν τῆς Δικαιοσύνης. Διότι ἄνευ ταύτης τῆς ἐγγυήσεως οὐδεὶς ἐκ τῶν πολιτῶν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διατηρῇ τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας καὶ οὐδεὶς θὰ ἐπρεπε νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι αἱ πράξεις του εἶναι ἄμεμπτοι καὶ σύμφωνοι πρὸς τοὺς νόμους, ἀφοῦ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἢ ἄλλη τις θὰ ἠδύνατο ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ δημιουργῇ ἀδικήματα ἐξ οἰασδήποτε πράξεως καὶ νὰ ἐπισυξάνῃ τὰς ποινὰς καὶ νὰ καθορίξῃ ἐν γένει

κατ' ἀρέσκειαν καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τὰς ὁποίας νομίζει προυντισζόμενας τὰς δικαιοδοτικὰς ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν.

Ἡ ἀνατροπὴ τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶναι διὰ τοῦτο προωρισμένη νὰ σκληρῶσιν ἐτι πλέον τὴν πεποίθησιν πρὸς τὴν ἠθικὴν ἀξίαν, τὴν νομιμότητα καὶ τὴν χρησιμότητα τοῦ σημερινοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται αὐθαίρετον καὶ ἀσεβὲς πρὸς τὰς βασικὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ὑπαρξὶς αὐτοῦ, νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ὑπάρχουσαν ἀβεβαιότητα ὑπὸ τὴν ὁποίαν παραπαίει ἡ δημοσία καὶ ἡ κοινωνικὴ ζωὴ καὶ νὰ καταλύσῃ ὅλοσχερῶς τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν Νόμον, τῆς παραβιάσεως τοῦ ὁποίου δίδεται ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν διαχειριζομένων τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν τὸ σύνθημα.

Καὶ ὅμως ἐν ὀνόματι τῆς σκοπιμότητος, ὅχι μόνον ἀπετολήθη ἡ παραβίασις αὕτη, ἀλλὰ καὶ παρήλθεν ὑπο τὴν αἰσθητὴν ὀλοκλήρου σχεδὸν τῆς δημοσίας γνώμης.

Ἄλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἐπὶ τέλους καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς περιφήμου ταύτης σκοπιμότητος, ἥτις θηρεῦται διὰ τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος. Πρόκειται, ὡς εἶναι εὐνόητον, διὰ τῆς ἀντισυνταγματικῆς ταύτης τροποποιήσεως ν' ἀφαιρεθῇ ἡ ζωὴ πάντε ἢ δέκα καταχραστῶν. Καὶ πρόκειται διὰ τῆς ἀφαίρεσεως τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων τούτων νὰ γίνῃ ἡ μᾶλλον ταπεινὴ δημαγωγία καὶ ἐκμετάλλευσίς τῶν ἐξηγριωμένων κατ' αὐτῶν διαθέσεων τοῦ ὄχλου. Διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ δὲ ἀρτιώτερον ὁ σκοπὸς οὗτος, διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος καθιερώθη ὡς μέσον ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἡ ἀγχόνη, προσαρμολογούμενη οὕτω καὶ φραστικῶς ἀκόμη τῆς πολιτείας πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὄχλου, οἱ ὁποῖοι «τὸ κρίμασμα» συνήθως ἐπικυλοῦνται εἰς τὰς παροινίους φλοαρίας τῶν ἐξελαστήριον τῶν πάντων Νέμεσιν.

Αὕτη εἶναι ἡ σκοπιμότης εἰς τὴν ὁποίαν ἀποκλειστικῶς ἀποβλέπει τὸ Διάταγμα. Οὕτως ἄλλως τε δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ σοβαρῶς ἀπὸ τὸν ἔχοντα καὶ τὴν ἀτελεστάτην ἔστω γνώμην τῆς ποινικῆς ἐπιστήμης, ὅτι ἡ καταστολὴ τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὁποῖα κοινολεύονται ὑπὸ τὸν ὄρον «καταχρήσεις» θὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἢ διὰ τῆς ἀγχόνης.

Αἱ καταχρήσεις πράγματι ἐπλεόνασαν τὴν τελευταίαν ἐποχὴν καὶ γενικῶς ἡ ἐγκληματικότητα ἐσημείωσεν αἰσθητὴν ἐπίτασιν. Ἀλλὰ καὶ τῶν καταχραστῶν ἡ ἀφθονία βλάστησις καὶ ἡ αὐξήσις ἐν γένει τῆς ἐγκληματικότητος ἔχει κατάδηλον αἰτίαν. Ὁφείλεται προεχόντως εἰς τὴν χρονίαν ἀναρχίαν ὅπ' ἣν διατελεῖ ἡ χώρα. Ὅταν αἱ στάσεις

διαδέχονται ἀλλήλας μετὰ κανονικῆς περιοδικότητος καὶ ὅταν μεθ' ἐκάστην στάσιν παρέχεται γενικὴ ἀσυδοσία εἰς παντοσείδεις ἐγκληματίας καὶ ὅταν ἡ πολιτεία χρησιμοποιοῖ καὶ διὰ τὰ ἀνώτερα ἀκόμη ἀξιώματα γυναικῶν κακοκοποιοὺς καὶ δακτυλοδεικτούμενους κατάχραστὰς καὶ ὅταν οἱ μὲν κορυφαῖοι πολιτικοὶ τοῦ τόπου δολοφονοῦνται ὡς προδόται, οἱ δὲ δολοφόνοι ἀνακηρύσσονται ὑπὸ μιᾶς ὀλοκλήρου Συνελεύσεως «ἄξιοι τῆς πατρίδος», εἶναι ἀναμφιδόλως θαυμαστὴ ἡ ἠθικὴ ἀντοχὴ τῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία, ὑπὸ τοιοῦτον διατελοῦσα κράτος ἐπὶ μίαν τριετίαν, ὅλην μόνον ἐπίτασιν τῆς ἐγκληματικότητος ἐνεφάνισε καὶ ὅχι γενικὴν ἀνατροπὴν τῆς ἐννόμου τάξεως.

Διὰ νὰ περιορισθῇ συνεπῶς ἡ ἐγκληματικότητα καὶ εἰδικῶς αἱ καταχρήσεις πρέπει νὰ ἐκλείψῃ πρωτίστως ἡ αἰτία ἐξ ἧς προήλθον αὗται. Πρέπει τοῦτέστι νὰ τερατισθῇ ἡ πολιτικὴ ἀνωμαλία διὰ νὰ ἐμπεδωθῇ οὕτω καὶ πάλιν ἡ πεποίθησις μεταξὺ τῶν πολιτῶν περὶ τῆς γενικῆς καὶ ἀμερολήπτου τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων καὶ διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἐλπίς τῆς ἀσυδοσίας.

Εἶναι ἄλλως τε καὶ ἐκ τῶν στατιστικῶν δεδομένων ἀποδεδειγμένον ὅτι οὐδέποτε διὰ τῶν ὑπερμέτρως αὐστηρῶν ποινῶν κατέβη διὰ τῆς θανατικῆς ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων. Ἀντιθέτως δὲ ἡ συχνὴ ἐφαρμογὴ τῆς θανατικῆς ποινῆς συνετέλεσε πάντοτε εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἀδικημάτων. Καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐπιβεβαιούται ἄπαξ ἔτι καὶ σήμερον ἐν Ἑλλάδι.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιδιώκεται εἰλικρινῶς διὰ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀντισυνταγματικοῦ διατάγματος ἡ περιστολὴ τῶν καταχρήσεων. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἰς τοιοῦτος εἶδος σκοπιμότητα—καὶ ὅχι εἰς τὴν σκοπιμότητα τῆς δημαγωγίας—ἀπέβλεπε τὸ διάταγμα τούτο, θὰ ἐπρεπε καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τοὺς παριστάτους τοῦ σημερινοῦ κράτους ὅτι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν δικαιούται νὰ δάλῃ τὸν λίθον κατὰ τῶν καταχραστῶν. Θὰ ἐπρεπε δηλαδὴ νὰ ὑπενθυμίσωμεν πλέον συγκεκριμένως ὅτι ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως ὑπεβλήθη πρό τιμῶν μηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ψήφισμα περὶ τῆς εὐθύνῃς τῶν δοσιλόγων ὑπουργῶν καὶ ὅτι τὸ ψήφισμα τοῦτο ἐτάφη ἀδαμαρτυρῶς καὶ ὑπὸ τὴν γενικὴν κατὰ συνέπειαν συγκυρίασιν ὀλοκλήρου τοῦ ἐν τῇ Συνελεύσει πολιτικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ψηφίσματος τούτου, φαντάζεται ἄρα γε οἰοσθῆναι ὅτι ἐκ τοῦ πολιτικοῦ τούτου κόσμου ἔτι δύναται νὰ ἐμφανίζεσθαι ὡς ἀμείλικτος δυνάστης

των καταχραστών και ότι η προαναγγελομένη εξόντωση αὐτῶν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ προκαλέσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὡμῆς καὶ κτηνώδους βίας ἐστέρημένης παντὸς ἡθικοῦ ἐλατηρίου καὶ στρεφόμενης μόνον κατὰ τῶν ἀδυνάτων.

Εἶναι ἀληθὲς πράγματι ὅτι ἡ ὁργὴ τοῦ πλήθους κατὰ τῶν καταχραστῶν φθάνει μέχρι τῆς ἀξιώσεως αἰματηρῶς κατ' αὐτῶν ἐκδικήσεως—καὶ ὅχι Δικαιοσύνης, τὴν ὁποῖαν οὐδεὶς ὑπάρχει μὴ ἀξίων ἀμείλικτον κατ' αὐτῶν. Ἀλλ' αἱ ἐξάψεις τοῦ εὐεπιφόρου τούτου λαοῦ δὲν ὀφείλου νὰ θεωροῦνται ὡς βάσις ἀσφαλῆς διὰ τὴν κατάστροφον τῶν πολιτικῶν ἢ τῶν μικροπολιτικῶν σχεδίων ἐκ μέρους τῶν ἀσκούτων τὰ δημόσια. Διότι τὰς ἐξάψεις καὶ τὴν ὁργὴν διαδέχεται πάντοτε ἡ κατὰπτωσις καὶ ὁ οἶκτος. Καὶ ὅταν εἰς τὸ ἱκρίωμα τῆς ἀγχόνης ἀνεμισθῇ ἔστω καὶ ἐν μόνον ἀνθρώπινον πῶμα, τὰς σημερινὰς ὑστερικὰς κραυγὰς τῆς ἐκδικήσεως θὰ διαδεχθῇ ὁμοίως ὑστερικὸν πένθος, τὸ ὁποῖον ἀναπορεύτως θὰ συνοδεύσῃ ὁ ἀποτροπιασμὸς πρὸς τοὺς ἐργάτας τοῦ φόρου. Ἐὰν ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἠσθάνετο τὸ κατάντημά του, ἐὰν ἡ ἀγανάκτησις τοῦ δὲν ἦτο ρηχὴ καὶ δὲν ἀπετέλει καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἀπείδειν οὐχὶ ἐνδοφρόντος, ἀλλ' ἀβουλίας καὶ παθητικῆς ἀνοχῆς αἱ λαϊκαὶ ἐκδηλώσεις θὰ ἦσαν ἐντελὲς διάφοροι καὶ δὲν θὰ ἐνετοπίζοντο εἰς τὰ συμπτώματα τῆς σημερινῆς κατὰστάσεως—διότι ἀπλοῦν σύμπτωμα καὶ οὐχὶ μάλιστα τὸ κινδυνώδεστερον ἀποτελοῦν αἱ καταχρήσεις. Θὰ ἐστρέφοντο ἐναντίον ὁλοκλήρου τοῦ συγκροτήματος τῶν παραχόντων τῶν ὁποίων ἡ ἀμάθεια, ἡ μωρία καὶ ἡ εἰς τὴν ἐπετηρίδα μόνον προσήλωσις ταλαιπωρεῖ ὑπὸ διαφόρους μορφὰς τὴν χώραν ἀπὸ μιᾶς τριετίας καὶ τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν καταστροφὴν.

Ἀλλὰ πέραν τῆς ἀλογίστως ἐκδηλουμένης καὶ ἀδαθοῦς λαϊκῆς ἀγανάκτησεως, ἔτι θλιβερωτέον ἐντύπωσιν προκαλεῖ ἡ ἀδιαμαρτύρητος σιωπὴ μεθ' ἧς ἐδέχθη ὁ πολιτικὸς καὶ ἐπιστημονικὸς κόσμος καὶ ὁ τύπος, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἀντισυνταγματικοῦ καὶ φονικοῦ τούτου Διατάγματος καὶ τὴν ἐπιδεικτικὴν πρᾶσιν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Τὴν σιωπὴν δὲ ταύτην δὲν εἶνε ἱκανὴ μόνον νὰ ἐξηγήσῃ ἡ ὑπερπλεονάσας κατὰ τὴν τελευταίαν ἐποχὴν μεταξὺ καὶ τῶν ἡγετῶν ἔτι τάξεων ἀγνοία περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν καὶ τῶν συνεισφορῶν εἰς τὰς ὁποίας αἱ παραβιάσεις αὐτῶν. Διότι ἡ σιωπηλὴ ὑποδοχὴ ἧς ἔτυχεν τὸ Διάταγμα τούτο ὀφείλεται ὅχι μόνον καὶ ὅχι πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἀγνοίαν, ἀλλὰ πρωτίστως εἰς ἡθικὴν ἀνανδρίαν. Κατέστη λοιπὸν εἰς τοὺς σημερινούς καιροὺς τοσοῦτον ὑποπτος ἡ

ἀρετὴ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ τοῦ τύπου ὥστε νὰ κινδυνεύῃ εἰς παρεξηγήσεις ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐνὸς στοιχειωδέστατου ἐτι καθήκοντος, πρὸς τὴν ὁποῖαν ἄλλως τε ἐν πάσῃ περιπτώσει ὄφειλε νὰ ὀδηγήσῃ, αὐτορμήτως ἐξεγείρομενον τὸ ἀνθρώπινον αἴσθημα.

Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀντιβενιζελικούς δημοσίους ἀνδρας ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος τούτου ἦτο ἐπιβεβλημένη καὶ ἐξ ἀνάγκης συνεπεία πρὸς τὰς ὑπερκαπιζόμενας παρ' αὐτῶν ἀρχάς. Ἡ πολιτικὴ αὕτη μερὶς ἀγωνίζεται περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν θεσμῶν τῶν προστατευόντων τὰς πολιτικὰς καὶ τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας. Ἀλλὰ πῶς ἀρχεῖ θὰ δυνήθουν νὰ ἐξηγήσων οἱ διέποντες τὴν μερίδα ταύτην τὴν ἀδιαφορίαν μεθ' ἧς ἐδέχθησαν τὴν παραβίαν θεμελιώδους ἀρθρου τοῦ συντάγματος δι' ἧς τίθεται ἐν κινδύνῳ ἡ ζωὴ καὶ ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία τῶν πολιτῶν, εἰς ἀντίθεσιν μάλιστα τῶν σφοδρῶν διαμαρτυριῶν, αἵτινες εὐλόγως ἄλλως τε συνοδεύουσι τὴν ἐμφάνισιν καὶ ἀπλῆς ἐτι ὑπονοίας περὶ τῆς νοθεύσεως τῶν ἐκλογῶν.

Ὁ ὑπογράφων τὸ πικρὸν δὲν ἀρέσκεται εἰς ξένα πικραδέλματα. Εἶνε ὅμως ἐξ ἄλλου ἀτυχῶς βέβαιον ὅτι διὰ τὴν μὴ τολμῶσαν εἰσέτι νὰ χειρικοπηθῇ ἐλληνικὴν σκέψιν μόνον ἡ ἐπικλήσις τοῦ ξένου παραδείγματος ἔχει τὴν δύναμιν πειστικοῦ ἐπιχειρήματος. Καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπομνήσωμεν διὰ τοῦτο τὴν συνταραχὴν τὴν ὁποῖαν προδύλαξε συγκλονίσασα ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν Γαλλίαν ἡ ὑπόθεσις Ντρεῦβους. Ἐπρόκειτο τότε περὶ τῆς καταδίκης ἐνὸς ἀξιωματικοῦ Ἑβραίου (ἡ ἰδιότης αὕτη ἔχει πάντοτε τὴν ἀξίαν της διὰ τοὺς διατηροῦντας ζῶντ' αὐτὴν τῆς μισαλλοδοξίας καθολικῶς λαοῦ) εἰς φυλάκισιν ὀλίγων ἐτῶν ἐπὶ κατασκοπείᾳ. Ἰππάρχον δὲ καὶ τότε λόγοι σκοπιμότητος ἐθνικῆς δυνάμεως νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐσπευσμένην καὶ κήπως ὑποπτον καταδίκην ἐκείνην ἐναντὶ τῆς γαλλικῆς δημοσίας γνώμης ἧτις ἔφερε νομὴν καὶ βαρυτάτην τὴν ὁδὸν τῆς ἡττης τοῦ 1870. Καὶ ὅμως οὕτως ἡ ἐθνικὴ σκοπιμότης ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν ἐλευθερίαν καλεῖς τοὺς νόμους τῆς Γαλλοῦ ἡγεῖραν βιασάμενοι ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μέχρις οὗ ἀπεδόθη δικαιοσύνη. Καὶ ἀπέδειξαν οὕτω ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν εἶνε ἀνεκτὴ ἡ καταπάτησις τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν, ἔστω καὶ ὅταν αὕτη στρέφεται καὶ κατὰ τοῦ ἀπεχθεστέρου ἐκ τῶν πολιτῶν. Παρέσχον δηλαδὴ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ γαλλικὸς λαὸς εἶνε ἄξιος τῆς ἐλευθερίας. Ἀπέδειξεν τῆς ὁποίας τὴν τιμὴν ἀτυχῶς δὲν δύναται καὶ ὁ ἐλληνικὸς λαὸς νὰ διεκδικήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπὸ μιᾶς τριετίας.

Ε. ΜΑΛΑΙΝΟΣ

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ ΕΙΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. ΙΩΑΝ. ΜΕΤΑΞΑ

Κατὰ τὴν εἰς Νάξον τελευταίαν ἐπίσκεψιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων κ. Ἰωάν. Μεταξά, ἐγένετο εἰς αὐτὸν ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ λαοῦ Νάξου ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ μεθ' ἧν ὁ κ. Μεταξὰς ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι λόγον·)

«Εἰμαι εὐτυχὴς διότι αἱ περιστάσεις ἐπέτρεψαν νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν νῆσον σας, νὰ χαιρετήσω τοὺς φίλους κατοικούς της, καὶ νὰ ἐπικοινωνήσω μεθ' ὑμῶν. Τὸ ὄνομα τῆς Νάξου θὰ μείνῃ ἀλησμόνητον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀγώνων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων του. Διότι ἡ εἰσφορὰ τῆς Νάξου κατὰ τὸν ἀγῶνα τούτου ἦτο τὸ αἷμα τῶν τέκνων της καὶ ἐνὸς μάλιστα ἐξ αὐτῶν. τοῦ ὁποίου ἡ εὐγενὴς μορφὴ θὰ μείνῃ βαθύτατα κεχαραγμένη εἰς τὴν καρδίαν παντὸς, ὅστις τὸν ἐγνώρισεν. (Αἰωνία του ἡ μνήμη! Δὲν θὰ τὸν λησμονήσωμεν!)

Δὲν ἀνεμνήσθην τοῦ παρελθόντος, ὅπως ἀναρρίπισω πάθη, ὅτε ὅπως δημοσκοπήσω, ἀναξέωιν πληγῆς. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην τοιοῦτων μεθόδων, ὅπως ἀντιλήσωμεν διὰ τῆς ἐξάψεως ἀδιαλλάκτων αἰσθημάτων, δύναμιν πολιτικὴν.

Ἡ πολιτικὴ ἡμῶν δύναμις στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἧτις πηγάζει ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι, διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ἀρχῶν ἡμῶν, θὰ δημιουργηθῇ δι' αὐτὸν καλύτερον μέλον. Μέλλον ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης, καὶ εὐνομίας, καὶ τάξεως.

Ἡμεῖς ἀποβλέπομεν εἰς τὸ μέλλον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ παρελθόν. Εἰς τὴν σημαίαν τοῦ κόμματος ἡμῶν δὲν ἀναγράφονται ἐκδικήσεις, ἀλλὰ ἐλευθερία καὶ αἱ καὶ δικαιώματα λαϊκά.

Ἐὰν δὲ ἀναμνησκόμεθα τοῦ ἄλλου τοῦ παρελθόντος, πρῶτοντον τοῦτο ὅπως φρονηματίσωμεν τοὺς φίλους μας. Διότι ἄγαν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τοιαῦτα προσήνεχθησαν θυσίαι, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας, ὅσονδῆποτε καὶ ἂν διαρκέσῃ. Καὶ εἰς αἶσιον πέρας, δηλ. εἰς τὴν πλήρη ἀνάκτησιν τῶν κυριαρχικῶν τοῦ λαοῦ δικαιωμάτων καὶ ἐξαφάρισιν αὐτῶν ἀπὸ πάσης ἀποπείρας ἐν τῷ μέλλοντι. (ζητωκραυγὰ)

«Οἱ ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην. Ἀλλὰ ὑπάρχει δύο εἰδῶν γαλήνην.

Ἡ γαλήνη τοῦ δούλου, ὅστις ἀπεμπολήτας πᾶν ἀνώτερον ἡθικὸν ἀγαθόν, ἐπιδιώκει τὴν ὕλικὴν ἀπόλαυσιν ἀδιαφορῶν διὰ τοὺς ἄλλους, διὰ τὸ σύ ολον, διὰ τὴν Πατρίδα καὶ ἡ γαλήνη τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν, ἧτις προσέρχεται ἐκ τοῦ συναισθήματος ὅτι διὰ τῶν ἰδίων μόχθων καὶ θυσιῶν ἀπεκτήθησαν τὰ ἀνώτερα ἐκείνα ἡθικὰ ἀγαθὰ, ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄλλη λεγγύη μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ σύνολον, οὔτε νὰ ζήσῃ ἡ Πατρίς.

Ποῖαν γαλήνην προτιμᾷ ὁ ἐλληνικὸς Λαός; Ἡ τοῦ πρώτου εἶδους εἶνε ὁ τάφος τῆς Ἑλλάδος. Ἡ τοῦ δευτέρου ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναγεννήσεως αὐτῆς.

Διὰ τοιοῦτου εἶδους γαλήνην, μέλλουσιν νὰ ἀναγεννήσῃ τὴν Ἑλλάδα, ἡγωνίσθημεν πάντοτε ἡμεῖς, ἰδίως ἀπὸ τοῦ δημοψηφίσματος καὶ ἐντεῦθεν, μὴ διστάσαντες νὰ ἐκτεθῶμεν εἰς παντοίας διαβολὰς καὶ συκοφαντίας πρὸς τὴν δημοφρόνων, ἰδίως διὰ τὴν γνωστὴν σαφὴ καὶ εἰλικρινὴ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος στάσιν μας. Ἀλλὰ ἀδιαφορήσαμεν διὰ κριματικά ὀφέλη καὶ ἀποβλέψαμεν εἰς τὸ γενικὸν καλόν. Ἐσχομεν ὅμως καὶ τὴν ἱκανοποίησιν νὰ ἴδωμεν καὶ τοὺς φίλους ἡμῶν συμπαγεῖς καὶ ἀκλονήτους, καὶ τὴν ὀρθῶς σχεπτομένην μεγάλην μάζαν τοῦ Λαοῦ ἐπιδιοκίμαζουσιν ἡμᾶς καὶ τὴν πολιτικὴν ἡμῶν, ἐπικρατοῦσαν καὶ ἀ-ἀποφύρουσαν τοὺς ἀναμενομένους καιροὺς.

Πρὸ δύο μηνῶν ἡ «ὕλικὴ δύναμις», ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ ἐστηρίζοντο προηγουμένως αἱ καταλύσασαι τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Λαοῦ κυβερνήσεις, συναίσθανθῆσα τὴν πλάνην της καὶ τὸν ἐπικείμενον ἐθνικὸν οἰσθρον, ἀπεσχίσθη τοῦ πολιτικοῦ συμπλέγματος τῶν κυβερνήσεων ἐκείνων, μετὰ τὴν σειρὰν τῆς κατέλυσε τὸ κράτος αὐτῶν. Ἐμφανισθεῖσα ὡς νέα Κυβερνήσις ἀπετάθη ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Λαόν, καὶ διὰ ἐπιστημονικῶν δηλώσεων—καὶ ἐννοῶ τὰς ἀρχικὰς τοιαύτας—ὑπεσχέθη σειρὰν μετῶν ἀποβλεπόντων εἰς τὴν ταχίστην ἀπόδοσιν εἰς τὸν Λαόν τῶν δικαιωμάτων του καὶ τῶν ἐλευθεριῶν του καὶ τὴν ἐναπόθεσιν εἰς χεῖρας αὐτοῦ τῆς κυριαρχικῆς Ἐξουσίας.

Ὑπεσχέθη δὲ ταῦτα οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀρ-

τίσθη ακόμη. Οί νομικοί οί οποίοι συνέρχονται εις τὸ Λονδίνον πιθανῶς νὰ κατορθώσουν νὰ συνεννοηθοῦν ἐπὶ ἐνὸς δριστικοῦ κειμένου. Ἄλλ' ὅπως προσαχθῇ τὸ κείμενον αὐτὸ πρέπει αὐτοὶ οἱ ὑπεύθυνοι ὑπουργοὶ κ. κ. Μπριάν, Τσάμπερλαν, Στρέζεμαν καὶ Βαιντερόβελδε νὰ συναντηθοῦν εἰς τὴν Λωζάννην. Ἐπομένως εἶναι πιθανόν διὰ τὴν συνέλευσιν θὰ παρακληθῇ νὰ ἐπαέλθῃ εἰς τὴν Γενεύην τὸν Νοέμβριον καὶ νὰ συγκροτήσῃ ἑκτακτον σύνοδον ἀφιερωμένην εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Γερμανίας εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ ἴσως εἰς τροποποίησιν τοῦ συμφώνου, ἐπιβαλλομένην ἀπὸ τὴν υπογραφήν τῆς τετραμεροῦς συνθήκης.

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐξακολουθεῖ ὁ ἀρθρογράφος τῆς Γαλλικῆς ἐφημερίδος καταλήγων εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι μᾶλλον προλέγων, ὅτι ἡ συνέλευσις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἰς οὐδὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα θὰ καταλήξῃ.

**

Ἐπὶ το αὐτοῦ θέματος ἄλλος ἀρθρογράφος γράφει:

«Ὁ κατοχυρωμένος μιᾶς συνθήκης ἀσφαλείας, ἡ μᾶλλον μιᾶς συνθήκης διευκόλυνσης, εἰς νέαν φάσιν, ἥτις δὲν εἶνε διευκόλυνσον σκληρά: Τὰ σχέδια συνεπληρώθησαν, παρεβλήθησαν καὶ εὐρίσκονται ἤδη εἰς χεῖρας τῶν νομικῶν. Οἱ κ. κ. Φρομάξεν διὰ τὸ Καλ ντ' Ὀρσαί, σὲ Σέσιλ Χάουαρτ, διὰ τὸ Φορέν Ὀφφίς, Ρολλὸν διὰ τὴν Βελγικὴν Κυβέρνησιν καὶ δὲν Γκάνς διὰ τὸ Βιλελμοστράσσε συνήλθον εἰς τὸ Λονδίνον διὰ νὰ προβοῦν εἰς προπαρασκευαστικὴν μελέτην, προωρισμένην νὰ φέρῃ συνάντησιν περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου εἰς Λωζάννην τῶν ἀρχηγῶν τῶν Κυβερνήσεων Ἀγγλίας, Γαλλίας, Βελγίου καὶ Γερμανίας. Ὁ κ. Τσάμπερλαν καὶ ἴσως ὁ κ. Μπάλντουϊν, οἱ κ. κ. Μπριάν καὶ Παννλεβέ, οἱ κ. κ. Χόμανς καὶ Βαιντερόβελδε καὶ ὁ κ. Στρέζεμαν, ἴσως δὲ καὶ ὁ κ. Ποῦντερ πιθανῶς νὰ συναντηθοῦν ἐκεῖ.

Ἀνταταί τις μάλιστα σήμερον νὰ διερωτηθῇ τις ἂν καὶ νέον πρόσωπον τοῦ ὁποίου τὴν παρουσίαν εὐχονται πάντες δὲν θ' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν συνομιλίαν. Ὁ κ. Μουσσολίνι θὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τῆς συνθήκης. Πολὺν πιθανόν Μέρχοι τοῦδε ἡ Ἱταλικὴ Κυβέρνησις εἴχε δηλώσει ὅτι θὰ παρέμενε μικρὸν τῆς συζητήσεως τῆς συνθήκης, τὴν ὁποίαν ἀκόμη δὲν ἀνέλαβε νὰ υπογράψῃ.

Μόλις ἐγνώσθη ὅτι ὁ κ. Μουσσολίνι, φροντὼν διὰ ἐπέστη ἡ στιγμὴ νὰ ἐπέμβῃ, ἀ-

περάσας ν' ἀποστείλῃ ἐκ Λονδίνου ἐμπειρογνώμονα ὅστις θὰ παρακολουθήσῃ τὰς συζητήσεις τῶν νομομαθῶν. Καὶ δὲν μετέβαινε εἰς Λονδίνον ὡς ἀπλοῦς παρατηρητὴς ὁ διακεκριμένος νομικὸς σύμβουλος τῆς Κοινοῦτας κ. Πιλλότι. Θὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ἔχει ἐντολήν νὰ υποβάλῃ τὰς παρατηρήσεις τῆς Κυβερνήσεώς του.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ κ. Μουσσολίνι δὲν προξένησε ὀλίγην ἐκπληξιν. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἐλπίζουν ὅτι θὰ εὐρύνῃ ἐν τῇ Ἱταλίᾳ στοιχεῖα κατάλληλα νὰ θέσουν τὴν Γαλλίαν ἐν μειονοψηφίᾳ κατὰ τὴν γενησομένην συζήτησιν. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς (οἱ Γάλλοι) δικαιοῦμεθα νὰ χαίρομεν βλέποντες τὴν Ἱταλίαν ἐπενβαίνουσαν ἐνεργότερον εἰς τὰς υποθέσεις τὰς δυτικῆς Εὐρώπης. Εἰς τὴν Ρόμην θὰ εὐρωμεν τὴν σταθερωτέραν ὑποστήριξιν διὰ τὴν ἀνταχθόμεν κατὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς Αὐστρίας πρὸς τὴν Γερμανίαν ἣτις ἀποτελεῖ τὸν οὐσιώδη σκοπὸν τοῦ Βιλεμστράσσε.

Ἐκ τῆς ὥς ἄνω περιγραφῆς δὲν φαίνεται ἡ δυσπιστία τὴν ὁποίαν τρέφουν οἱ Γάλλοι πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀξυμένη διάκρισις ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὸ ζήτημα τῆς συνθήκης τῆς ἀσφαλείας τῶν συνθηκῶν αὐτῶν φαίνεται ὅτι ἐκιδιώκει ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γερμανία ἀποκρούει δὲ ἡ Γαλλία διότι θὰ τῆς περιορίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς θελήσεώς της.

**

Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἀσφαλείας πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀντιδρῶν παρασημαστικῶς καὶ ἡ Ρωσσία. Οἱ ἐν Μόσχᾳ φροντὼν διὰ τὸ ὅλον σχέδιον τῆς ἐγγυητικῆς συνθήκης προέρχεται ἐκ Λονδίνου καὶ ἀποβλέπει ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτοὺς. Ἡ ἐγγυητικὴ συνθήκη οὐδὲν ἄλλο εἶνε, —κατὰ τῆς Ρωσσίας— εἰμὴ ἓνα μέσον ἀπομακρύνσεως τῆς Ρωσσίας διὰ συστηματοποίησεως ἑλῶν ὧν ἄλλων Κρατῶν τῆς Εὐρώπης εἰς σύνδεσμον, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῆς Ἀγγλίας. Ἡ Ρωσικὴ διπλωματία ἐργάζεται ἀνεκδότως πρὸς ἀποτροπὴν τῶν σχεδίων τούτων, ἀπειλοῦσα ἀπ' ἐνὸς τὴν Γερμανίαν καὶ ἀπ' ἑτέρου προσπαθοῦσα νὰ ἐπανασυνδέσῃ τὴν Ρωσσίαν πρὸς τὴν Γαλλίαν. Εἰς ἀμφοτέρους τὰς χώρας ταύτας αἱ Ρωσικαὶ ἐνέργειαι εὐρίσκουν κατάλληλον ἔδρανον διότι οὔτε οἱ Παρίσιοι, οὔτε τὸ Βερολῖνον θὰ θελήσῃ νὰ γίνουν πειθήνια ὄργανα τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΑΓΓΛΙΑ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Σάαδ Ζαγλούλ πατᾶς καὶ οἱ σύντροφοί του μετέβησαν ἐκ νέου εἰς Λονδίνον τὴν 21 Ὀκτωβρίου καὶ διέμειναν ἐκεῖ μέχρι τῆς 11 Νοεμβρίου ὅπως ὑποβάλουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Μίλνερ διορθώσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου συμφωνίας. Τὴν 12 Νοεμβρίου τὸ Προακτορεῖον Ρένουιερ ἀγγέλλει ὅτι: Ἡ Ἐπιτροπὴ Μίλνερ ἐδεῖξεν ἀκατάλληλον τὴν περίπτωσιν ὅπως ἐξετάσῃ τὰς ὑποβληθείσας ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀντιπροσωπείας διορθώσεις καὶ συνεπῶς ἀνέβαλε τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐγκαινιάζοντο ἐπίσημοι διαπραγματεύσεις, μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑποκόμητος Μίλνερ.

Βραδύτερον, τὴν 29ην Νοεμβρίου, ὁ Λόυδ Τζώρτζ ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὅτι αἱ προτάσεις τῆς Ἀποστολῆς Μίλνερ αἱ ἀφορῶσαι τὸ μέλλον τῆς Αἰγύπτου δὲν εἶχον ἐπισήμως ἀνακοινωθῇ εἰς τὴν κοινότητα. Ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις θὰ ἐλόμβανεν ἀκόσασιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις δὲν θὰ συνεχρονίζετο μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκθέσεως.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1920) ἡ Ἀγγλία ἐπωφελήθη τῆς γεννήσεως τοῦ περίγλητος Φαρουκ διὰ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς. Ἡ σχετικὴ ἐπιστολὴ τοῦ στρατάρχου Ἀλλεμπυ πρὸς τὸν Βασιλέα Φουὰτ χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 15 Ἀπριλίου 1920.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ κατάσταση ἐπεδεινοῦτο. Τὰς ἀπολείρας ἐναντίον Ἀγγλῶν καὶ Ἀγγλοφρόνων Αἰγυπτίων, αἵτινες ἐσημειώθησαν κατὰ τὸ 1919 ἐληκολούθησαν ἄλλαι κατὰ τὸ 1920. Οὕτω τὴν 28 Ἰανουαρίου 1920 βόμβα ἐρρίφθη εἰς τὸ Κάιρον κατὰ τοῦ Ἰσμαὴλ Σίρρου πασᾶ ὑπουργοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων. Τὴν 22αν Φεβρουαρίου 1920 φοιτῆται ἰθαγενεῖς ἔρριψαν βόμβαν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας Μωχ μετὰ Σαφὴν πασᾶ.

Τὴν 8 Μαΐου 1920 βόμβα ἐρρίφθη κατὰ τοῦ Χουσεὶν Λαρουῖς πασᾶ ὑπουργοῦ τῶν Βάκφ. Ἐπιληγώθη ἐκ ταύτης ὁ ὁδηγὸς τοῦ

αὐτοκινήτου καὶ ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀπόπειραν.

Τὴν κατάστασιν δὲν ἐβελτίωσεν ἡ ἄνοδος τοῦ Νεσσήμ πασᾶ (22 Μαΐου 1920) εἰς τὴν ἐξουσίαν. Οὕτω τὴν 12ην Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους βόμβα ἐρρίφθη κατὰ τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ ἐκ τῆς ὁποίας ἐπληγώθη μόνον ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου. Ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀπόπειραν ἀπηγχονίσθη.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1921 ἐπανελήφθησαν αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν λύσιν τοῦ Ἀγγοαἰγυπτιακοῦ προβλήματος. Μεγάλαι αἱματηραὶ ταραχαὶ ἔλαβον χώραν τὸν Μαΐον τοῦ ἔτους τούτου κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Σάαδ Ζαγλούλ πατᾶ, ἀρχηγοῦ τοῦ κινήματος τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἡ ἐκθεσις Μίλνερ ἐδημοσιεύθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἰδίου ἔτους. Περιελάμβανε 120 σελίδας. Ἡ ἐκθεσις συνίστα τὴν παραχώρησιν αὐτονομίας εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ταυτοχρόνως τὴν σύναψιν συμφωνίας ἐξασφαλισούσης ἰδιόχουσαν θέσιν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐπιτροπούσης τὴν διατήρησιν στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἥτις θὰ προστατεύῃ τὰ Αὐτοκρατορικά, κοινωνικὰ καὶ θὰ διατηρῇ τὴν ἐνότητα μεταξὺ τῆς Βρετανικῆς καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς πολιτικῆς.

Ἡ ἐκθεσις παρετήρει ὅτι ἡ Αἴγυπτος δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ζήτῃ ἄνευ τῆς Βρετανικῆς βοηθείας καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς Βρετανικῆς ἐπεμβάσεως θὰ ἠδύναντο νὰ καταργηθοῦν βραδύτερον αἱ διομολογήσεις καὶ τὰ μικτὰ δικαστήρια.

Ἡ λαϊκὴ δυσφορία ἐν τῷ μεταξύ ἐπεταίνοιο. Τὸ ὑπουργεῖον Νεσσήμ διεδέχθη ὑπουργεῖον ὑπὸ τὸν Ἀδλυ πασᾶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙΓΥΠΤΙΩΤΗΣ

Ἡ συνέχεια τῆς μελέτης ὁ Παγκόσμιος πόλεμος εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ὡς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἡ Ἑλλάς δὲν εἶνε αὐτάρκης, ἀλλ' εἰσάγει ἔξωθεν πλείονα εἶδη ἐδωδίων καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, μάλιστα δὲ σίτον, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἡ Ἀττικὴ καὶ ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις Ἀθῆναι μετὰ τοῦ Πειραιῶς εἶχεν εἰσαγωγὴν ὑπερέτεραν τῆς ἐξαγωγῆς, διότι ἡ Ἀττικὴ δὲν ἠδύνατο νὰ παράγῃ τοσαῦτα, ὥστε νὰ ἐξαρκῇ εἰς διατροφὴν τῶν κατοίκων. Διὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι ἀντεξήγον ἀργύριον πρὸς ἀγορὰν διαφόρων ἐμπορευμάτων. Μόνον εἰς εἰσαγωγὴν σίτου, περὶ οὗ λίαν ἐφρόντιζεν ἡ πόλις, ἀνερχομένην ἐτησίως εἰς 800000 μεδίμνους κατὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ Δημοσθένους, ἡ καὶ ἔτι πλέον κατὰ τὴν εἰκασίαν τοῦ Γερμανοῦ φιλολόγου Böckh, ἔδαπανῶντο τοῦλάχιστον 250 τάλαντα. Ἐκ τοῦ καταπλέοντος εἰς τὸν Πειραιᾶ σίτου οἱ ἔμποροι ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ κομίζωσι τὰ δύο τρίτα εἰς Ἀθήνας. Ἐκλήρουν δὲ οἱ Ἀθηναῖοι παλαιότερον μὲν δέκα σιτοφυλάκας, πέντε εἰς Ἀθήνας καὶ πέντε εἰς Πειραιᾶ, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀριστοτέλους εἴκοσι εἰς ἄστυ καὶ δεκαπέντε εἰς Πειραιᾶ. Οὗτοι δὲ ἐπεμελοῦντο, ὥς εἰπον ἐν τῷ τεύχει τῆς 12 Ἰουλίου πρῶτον μὲν ὅπως ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ σίτος πωλῆται δικαίως, ἔπειτα ὅπως οἱ μιλωθροὶ πωλῶσι τὰ ἄλφιστα κατὰ τὰς τιμὰς τῶν κριθῶν καὶ οἱ ἀρτοπῶλαι τοὺς ἄρτους κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ σίτου. Πρὸς τοῦτοις δὲ ἐκλήρουν καὶ δέκα ἐπιμελητὰς ἐμπορίου, δηλ. τοῦ ἐμπορικοῦ λιμένος Πειραιῶς, οἵτινες ἐπεμελοῦντο αὐτοῦ, καὶ ἠναγκαζόν τοὺς ἐμπόρους νὰ κομίζωσιν εἰς ἄστυ τὰ δύο τρίτα τοῦ καταπλέοντος εἰς τὸ σιτικὸν ἐμπόριον σίτου. Ὁ δὲ νόμος ἐκόλυε νὰ ἄγῃ Ἀθηναῖος πολίτης ἡ μέτοικος σίτον εἰς ἄλλον τόπον πλὴν τῶν Ἀθηνῶν, οἱ δὲ πράττοντες τὰ κοινὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετάζωσι, πόσον χρόνον ἦτο ἱκανὸς ὁ ἐκ τῆς χώρας γινόμενος σίτος νὰ διατρέφῃ τὴν πόλιν, καὶ πόσου σίτου ἐπὶ πλέον εἶχεν αὐτὴ ἀνάγκη δι' ἐν ἔτος. ὅπως λαμβάνῃ αὐτὸν ἔξωθεν. Τοῦτο δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ τὸν διανοούμενον νὰ πολιτευθῇ Γλαύκωνα, ἂν ἔχει σκερθεῇ. Οὐδεὶς ἐπετρέπετο νὰ δανείσῃ χρήματα εἰς πλοῖον, ὅπερ δὲν ἀπέπλεεν ἐπὶ ρητῷ ὄρω, νὰ κομίσῃ ἐπαναπλέον εἰς Πειραιᾶ φορτίον, οὐ μέρος νὰ εἶνε σίτος. Ἄν δὲ ἐμπορὸς τις ἢ κεφαλαιούχος ἢ ἄλλος τις προκατέβαλλε χρήματα

ἢ συνεφώνει ἄλλως παρὰ τὸν νόμον, οὐχὶ μόνον ὑπέκειτο εἰς ποινάς, ἀλλὰ καὶ τὸ συμβόλαιον αὐτοῦ ἐνομίζετο ἄκυρον· ὁ δανειστής δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, οὐδὲ νὰ ἐγείρῃ περὶ τούτου ἀγωγὴν. Ἐνώπιον δὲ τῶν ἐπιμελητῶν τοῦ ἐμπορίου ἐγίνοντο αἱ μηνύσεις τῶν παραβαινόντων τοὺς περὶ σίτου νόμους. Εἰς θάνατον δὲ κατεδικάζοντο οἱ σιτοπῶλαι οἱ συνομνύοντες νὰ ἀγοράσωσιν ὁμοῦ ὅλον τὸν ὑπάρχοντα σίτον (*συνωνεῖσθαι τὸν σίτον*) ἢ νὰ ἀναβιβάσωσι τὰς τιμὰς (*συνιστάναι τὰς τιμὰς*). Διὸ οὐτε σίτον πλείονα τῶν πεντήκοντα φορμῶν ἐπετρέπετο νὰ ἀγοράσῃ σιτοπῶλης ἐκάστοτε, οὐτε νὰ κερδαίνῃ πλέον τοῦ ἐνὸς ὄβολοῦ ἀνὰ πάντα μεδίμνον σίτου.

Πλὴν τοῦ σίτου οἱ Ἀθηναῖοι εἰσήγον καὶ τὰ πρὸς ναυπηγίαν ἀναγκαῖα, ἅτινα ἦσαν ξύλα, σίδηρος, χαλκός, λίθον καὶ κηρός. Ἐπέμποντο δὲ μάλιστα εἰς Ἀθήνας ναυπηγήσιμα ξύλα ἐκ τῆς Ἀμφιπόλεως, διὰ τοῦτο δὲ, ὅτε κατελήφθη αὕτη ὑπὸ τοῦ Βρασίδου κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, οἱ Ἀθηναῖοι πολλὴν ἐφοβήθησαν.

Εἰσήγοντο δὲ πρὸς τοῦτοις εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἀκατέργαστοι ὕλαι πρὸς χρῆσιν τῆς βιομηχανίας, ἥτις ἦτο ἀρκούντως ἀνεπτυγμένη. Πόσον δὲ ἐφρόντιζον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰσαγωγῆς ἀκατέργαστων ὕλων, διδάσκει ἡμᾶς ἡ περὶ τὸ μέσον τῆς τετάρτης π. Χ. ἑκατοντοετηρίδος συνομολογηθεῖσα συνθήκη Ἀθηναίων καὶ Κέων περὶ ἐξαγωγῆς τῆς μίλτου ἐκ Κέω μόνον εἰς Ἀθήνας, τιμωρουμένων αὐστηρότατα τῶν ἐξαγόντων αὐτὴν εἰς ἄλλον τόπον. Ἦτο δὲ ἡ μίλτος χρήσιμος καὶ πρὸς βαφὴν τῶν πηλίνων σκευῶν, ἅτινα, ὥς θὰ εἰπωμεν, ἐξήγοντο ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς ἄλλας χώρας.

Οἱ ἐν τῇ Ἀττικῇ δοῦλοι ἦσαν ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠνητοί, ὀλίγοι δὲ οἰκογενεῖς· διὸ οὐχὶ ὀλίγοι δοῦλοι ἠγοράζοντο καὶ εἰσήγοντο ἔξωθεν. Εἶχε δὲ καὶ ἡ πόλις δοῦλους ἐκτελοῦντας ὀρισμένα τινὰ ἔργα, οἷον τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπηρέτας, οἵτινες ἀπὸ μὲν τοῦ ὅπλου αὐτῶν ἐκαλοῦντο δοξόται, ἀπὸ δὲ τῆς πατρίδος Σκύθαι καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου συντάξαντας αὐτοὺς Σπενσίνοι. Συνετάχθη δὲ ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν πιθανῶς κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Περικλέους εἰς Πόντον.

ὅτε, ὡς φαίνεται, ἔσχεν οὗτος εὐκαιρίαν νὰ ἀγοράσῃ τοὺς πρώτους 300, ἀλλ' ὕστερον τὸ πλῆθος αὐτῶν ἠξήθη εἰς 1200.

Τρόφιμα εἰσήγοντο ἱκανὰ ἔξωθεν εἰς Ἀθήνας, μάλιστα δὲ τεταρχειυμένοι ἰχθύες, διότι τὸ τάριχος ἦτο ἐκ τῶν κυριωτάτων τροφῶν τῶν Ἀθηναίων, ὡς εἰσάγοντο καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἐκ τῆς ἁλλοδαπῆς πιστοὶ ἰχθύες ἢ καπνιστοὶ ἀναγκαιότατοι εἰς τροφήν τῶν πολλῶν. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἴδιον ταριχοπωλεῖον ἐν Ἀθήναις, τόπος τις ἐν ᾧ ἐπωλοῦντο οἱ παστοὶ ἰχθύες (ἐπὶ τοῖς πύλαισιν, οὐ τὸ τάριχος ὥτιον κατ' Ἀριστοφάνην).

Ἐνεκα δὲ τοῦ μεγέθους τῆς πόλεως εἰσῆρχοντο εἰς αὐτὴν ἐκ πόσης γῆς τὰ πάντα, ὡς λέγει ὁ Περικλῆς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ λόγῳ παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ. Ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦτο τότε ὁ κυριώτατος λιμὴν τοῦ μεθ' ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος διακομιστικοῦ ἐμπορίου. Χωρεῖον δὲ τι τοῦ κομιτοῦ ποιητοῦ Ἐρμίππου καταλέγει, ὅσα ἀγαθὰ ἦγαγε διὰ τοῦ μέλανος πλοίου αὐτοῦ ὁ ναύκληρος Διόνυσος. Ἐκ Κυρήνης, λέγει, ἦγαγε σίλφιον καὶ δέρματα βόεια, ἐξ Ἑλλησπόντου σκόμβρους καὶ πάντα τὰ ταρίχη, ἐκ τῆς Θεσσαλίας λόνδρον καὶ πλευρὰ Βόεια· καὶ παρὰ τοῦ Σιτάλκου ψώραν διὰ τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ παρὰ τοῦ Περδίκου ψεύδη διὰ πλείστων πλοίων. Αἱ δὲ Συράκουσαι παρέχουσι χοῖρους καὶ τυρόν. Ἐκ δὲ τῆς Αἰγύπτου ἔρχονται τὰ κρεμαστὰ ἱστία καὶ βίβλοι, ἐκ τῆς Συρίας δὲ λιβανωτός. Ἡ ὥραία Κρήτη φέρει κυνάρισσον εἰς τοὺς Θεούς, ἡ Λιβύη πολλὴν ἐλέφαντα, δηλ. ὁστοῦν ἐλέφαντον, ἡ Ρόδος σταφίδας καὶ ξηρὰ σῦκα (ισχάδας) αἷτια ἠδέων ὀνείρων, ἡ Εὐβοία ἀπίους καὶ ἀλὰ πρόβατα. Ἀνδράποδα ἔρχονται ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀρκαδίας ἐπίκουροι. Αἱ Παγασαὶ παρέχουσι δούλους καὶ σιγματίας, οἱ δὲ Παφλαγῶνες κάστανά καὶ ἀμύγδαλα, ἡ δὲ Φοινίκη φοινικοβαλάνους (χουρμάδες) καὶ σεμίδαλιν, ἡ δὲ Καρχηδὼν τάπητας καὶ ποικίλα προσκεφάλαια.

Καὶ ταῦτα μὲν λέγει ὁ Ἐρμίππος, ὁ δὲ κομικὸς Ἀντιφάνης παρατίθεται καὶ αὐτὸς τὰ ἐξ ἐκάστης χώρας προσερχόμενα λέγων «ἐξ Ἡλίδος μάγειρος, ἐξ Ἀργους λέβης, Φλειάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα, χθύες ἐκ Σικυῶνος, ἐξ Αἰγίου αὐλητρίδες,

τυρὸς Σικελικὸς, μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγγέλεις Βοιώται». Καὶ ὁ Πίνδαρος ἐπαινεῖ τὰς Λακωνικὰς κύνας, τὰς ἀμελγομένας αἰγας τῆς Σκύρου, τὰ ἐξ Ἀργους ὄπλα, τὸ Θηβαῖον ἄρμα καὶ τὸ «Σικελίας δαιδάλυτον ὄχημα».

Ἐν ᾧ δὲ ἦτο μεγίστη ἡ εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων παντοίων εἰς Ἀθήνας, τοῦναντίον ἡ ἐξαγωγὴ ἦτο περιορισμένη τῶν φυσικῶν προϊόντων, ἅτινα πάντα εἶχον μικρὰν ἀξίαν. Ἐξήγοντο δὲ κυρίως ἐλαῖον ἤδη ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σόλωνος, σῦκα, τὸ περιφημον Ἀττικὸν μέλι τὸ ἔχον ὁσμὴν θύμου, τὸ κάλλιστον ἔριον τῶν Ἀττικῶν προβάτων καὶ μίρμαρα. Ὁ κομικὸς Ἀντιφάνης μνημονεύει ὡς διαφέροντα πάσης τῆς οἰκουμένης ἐκεῖνα, ἅτινα ἔφερον ἡ Ἀττικὴ, τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα, τὰ βοσκήματα, τὰ ἔρια, τὰ μύρτα, τὰ θύμα (θυμάρια), τὸν σίτον καὶ τὸ ὕδωρ, ὥστε καὶ πίνων εὐδὺς νὰ γινώσκῃ, ὅτι πίνει Ἀττικὸν ὕδωρ.

Εὐθυνα δὲ ἦσαν τὰ πῆλινα σκεύη, ἅπανα ἀπεστέλλοντο πρὸς ἐμπορίαν ἔξω τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐπωλοῦντο μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Λιβυζ. Ἐπαινεῖται δὲ ἡ κεραμευτικὴ Ἀττικὴ τέχνη ὑπὸ τοῦ Κριτίου. «Ἡ στήσασα, λέγει, τὸ καλὸν τρόπαιον ἐν Μαραθῶνι πόλις εὖρε τὸν τροχὸν καὶ τὸν ἔκγονον γῆς καὶ καμίνου κλεινότατον κέραμον, χρήσιμον οἰκονόμον».

Ἀλλ' ὅμως, ἂν καὶ ἡ ἀπορία ἦτο τοσαύτη ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὁ δῆμος ἠδύνατο χρημάτων, τοῦλάχιστον πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Τοῦτου ὅμως αἷτια ἦσαν ἡ διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ φόρου ἀπὸ τῶν συμμάχων ἀπόδοσις τοῦ ἐξαγομένου πρὸς ἀγορὰν ἐμπορευμάτων ἀργυρίου, ὁ πλοῦτος τῶν ἐν τῇ χώρᾳ μεταλλίων ἀργύρου, καὶ τὰ κέρδη τὰ εἰσρέοντα εἰς τὸν Πειραιᾶ ἐκ τῆς διακομιστικῆς, ὡς εἴπομεν, ἐμπορίας. Ἀλλ' ἀφ' οὗτοῦ ἐκ τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολέμου ἐξέλιπον ἡ πρώτη καὶ ἡ τρίτη τῶν πηγῶν τούτων τῆς δημόσιας εὐπορίας, ἐπῆλθεν ἡ ἔνδεα, ἥτις ὀλίγον μόνον ἀνεκόπη, ὅτε συνέστη ἡ δευτέρα συμμαχία τῶν Ἀθηναίων.

Ε. Α. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ

Τ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως τὸ προκείμεον πολὺν θόρυβον Ν. Δ., δυνάμει τοῦ ὁποῦ «ἐπὶ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αἱ κατὰ πρῶτον βαθμὸν προτάσεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἐκπ. Συμβουλίου ἔχουσιν ἰσχύιν γνωμοδοτήσεως». Εὐχόμεθα αἱ συνέπειαι τοῦ ἀστόχου καὶ ἀδικαιολογήτου αὐτοῦ νομοθετικοῦ μέτρου νὰ μὴ ἀποβῶσι σκληραὶ εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον καὶ βλαβεραὶ εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν.

Μετὰ προσοχῆς ἀνεγνώσαμεν τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ «Δημοκρατίᾳ» τῆς 24ης π. μ. συνέντευξιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐθαρσῶς κρίνονται τὰ συγκινούντα κατ' αὐτὰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς αἰφνιδιαστικὰ νομοθετικὰ μέτρα τοῦ κ. Τσιριμώκου.

Εἶναι καιρὸς πλέον τὰ τέως ἄψυχα καὶ ψοφοδεῆ δίποδα, τὰ κατὰ τραγικὴν εἰρωμένην ἐντεταλμένα νὰ ἐμφυσοῦν πνοὴν ὧς καὶ δυνάμει εἰς τὴν νεολαίαν τοῦ ἔθνους νὰ ἀποκτήσουν αὐτὰ φωνὴν καὶ δύναμιν νὰ ὀρθωθοῦν, νὰ συσσωματωθοῦν καὶ νὰ ζήσουν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας θέλει προσφέρει ὑψίστην ὑπηρεσίαν ἐὰν ἐξαντλήσῃ ὅλην τὴν ἀναμρισθήτητον ζωικότητά του ἐν τῇ πλήρει καὶ τελείᾳ ὀργανώσει καὶ συσσωματώσει τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κλάδου.

Ὁ πνεύμας ἄνεμος τῶν οικονομικῶν ηὔξησε τὰς ἐργασίμους ὥρας τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡλάττωσε τὸν ἀριθμὸν τῶν φιλολόγων καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων ἐκ τριῶν εἰς δύο. Ὁλέθρια διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν ἀμρότερα τὰ μέτρα ταῦτα. Προέπει νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ ὅλους οἱ διδάσκοντες ἐπιστημονικὰ καὶ ἰδίᾳ φιλολογικὰ μαθήματα ἀνάγκη νὰ ἐργάζωνται ὅλον εἰς τὸ σχολεῖον καὶ πολὺ εἰς τὸ σπίτι των. Διὰ νὰ μελετοῦν, νὰ παρακολουθοῦν τὰς προόδους τῆς Ἐπιστήμης των, νὰ προσαρμοζόνται μὲ τὰς νέας παιδαγωγικὰς μεθόδους, νὰ συγχρονίζονται. Εἶναι αἰσχος νὰ ὑπάρχουν καθηγηταὶ κάτοχοι Ἐπιστήμης καὶ Παιδαγωγικῆς τῆς ποδ' τριακονταετίας ἐποχῆς, ὅτε ἐφοίτων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἡ ἀδικαιολόγητος αὐτὴ στασιμότης των, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα τόσον πολὺ στοιχίζουσιν εἰς τὰ ἐκπαιδευόμενα παιδιὰ, ὀφείλεται εἰς τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον ἐβάρυνε ἀνέκαθεν τοὺς καθηγητὰς, ἰδίᾳ δὲ τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου οἱ ὑπηρετοῦντες ἐδίδασκον ἐπιπροσθέτως καὶ τὰ μαθήματα τῶν ἐλλειπόντων, μὲ πολλὴν σχολικὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ὁποῖον μὲ

τοὺς γλίσχρους μισθοὺς του ἠνάγκασε τοὺς καθηγητὰς, τῶν μεγαλοπόλεων ἰδίᾳ, νὰ καπλεῦνται τὸ ἐπάγγελμά των μὲ τὰς ἰδιωτικὰς κατ' οἶκον διδασκαλίαις.

Ὁ περιορισμὸς τῶν φιλολόγων καθηγητῶν τῶν γυμνασίων ἄνευ περιορισμοῦ καὶ τῶν ὥρων τῆς διδασκαλίας τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων εἶναι ἐπίσης καταστρεπτικός. Εἶναι πολὺ ἀφελεῖς, ἂν μὴ τι ἄλλο, οἱ πειρώμενοι νὰ ἐμβάλωσιν τὰ πράγματα θεσιζόντες νὰ ἀνατίθεται ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας εἰς τοὺς θεολόγους καὶ εἰς τοὺς καθηγητὰς τῆς...γαλλικῆς.

Ἡ ἀξίωσις τῶν δημοδιδασκάλων νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὸν πανυπαλληλικὸν νόμον καὶ νὰ διαβαθμισθοῦν, βελτιουμένης οὕτω τῆς οικονομικῆς των θέσεως, εἶναι τὰ μέγιστα εὐλογος καὶ δικαία. Ἡ αὐτεπάγγελτος ὁμολογία τῆς Παιδείας ἄνευ προηγουμένης μελέτης τῆς οικονομικῆς ὥσεως αὐτοῦ καὶ ἄνευ συνεννοήσεως ἐν ἀνάγκῃ καὶ μὲ τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν συνάδελφόν του ἐπιτολαίᾳ καὶ ἄστοχος. Ἀποτέλεσμα αἱ ἐπακολουθήσασαι ἀντιδηλώσεις τοῦ κ. Κοφινᾶ, ὁ εὐλογος ἐρεθισμὸς καὶ ἡ δικαία ἐξέγερσις τῶν δημοδιδασκάλων.

Ἡ ἐκ τῶν παρασκηνίων ἐπὶ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου δοῦσα στρατοκρατία κατώρθωσε νὰ ἐκμαρτυρῇ κάποιον σχέδιον νόμου «περὶ ἐνιαίας ὁργανώσεως τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως κατ' ἅπαν τὸ Κράτος». Διὰ τοῦτου συνεκροτεῖτο ὑπηρεσία καλουμένη «Διεύθυνσις ἐθνικῆς φυσικῆς ἀγωγῆς» ἀποτελουμένη ἐξ ἐπτά μελῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ. Παρεδίδετο δηλαδὴ ἡ σωματικὴ ἀγωγή καὶ ἐκπαίδευσις τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἡ ἀνατεθειμένη εἰς τοὺς ἐπιστήμονας-γυμναστας, εἰς τοὺς...στρατιωτικούς. Ὅθεν καὶ ἡ ἐξέγερσις τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τῶν κατωτάτων ἐσημειώθη σίτσωσις καὶ κατόπιν ταύτης τὸ νομοσχέδιον δὲν ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Ἦδη ἀνακοινώται, ὅτι ἐλαφρῶς τροποποιηθὲν μετεμορφώθη εἰς νομοθετικὸν διάταγμα καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἐγκοισιν τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλπίσμεν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν θέλει κυρώσει τοῦτο. Ἐκτὸς ἐὰν πιεσθῇ ὑπὸ τῆς Στρατοκρατίας δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως. Ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιπτώσει θέλει διαπράξῃ αὐτόχρονα ἐγκληματικὴν διὰ τὴν νεολαίαν τοῦ ἔθνους πράξιν. Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΞΠΡΕΣ ΚΟΜΠΑΝΥ ΙΝΚ.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤΑΔΙΟΥ 31 (Μέγαρον Καραπάνου).

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 44.

10ς ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ

Ἐκτέλεις Τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν πάσης φύσεως. Ἀνοίγμα πιστώσεων ἐναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων. Λογαριασμοὶ καταθέσεων ὥσεως καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα. Ἐκδόσεις πιστωτικῶν Ἐπιστολῶν, μεταβίβασις Ταχ. καὶ Τηλεγραφ. Ἐντολῶν Πληρωμῶν, ἐκδόσεις ταξιδιωτικῶν Ἐπιταγῶν τῆς «Ἀμερικαν Ἐξπρές» (Traveler's cheques).

Ἰδιαίτεροι εὐκολαὶ παρέχονται προκειμένου περὶ ἐργασιῶν εἰς Δολλάρια καὶ ἀνοίγματος πιστώσεων ἐναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων ἐν Ἀμερικῇ. Διαθέτουμεν τέλειον δίκτυον Ὑποκαταστημάτων ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου, ἐξασφαλίζει ταχεῖαν τὴν ἐκτέλεσιν πάσης φύσεως Τραπεζικῆς ἐργασίας.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἐν Εὐρώπῃ. Λονδίνον, Λίβερπουλ, Σαούδαμpton, Γαλσκὼβη, Ἐδιμβούργον, Παρίσιον, Χάρην, Μασσαλία, Νίκαια. Ἰντερᾶκον, Λονδρέν, Ζυρίχη, Ἀμβέρσα, Βρυξέλλαι, Ὁμή, Νάπολις, Γένοβα, Φλωρεντία, Βερολίνον, Ἀμβούργον, Βοξβη, Ἀμστερνταμ, Ρόττερδαμ, Κοπεγχάγη, Κωνσταντινούπολις.

Ἐν Ἰνδίαις Καλκούτα, Βομβάη.

Ἐν Κίνα, Χογκόγκ, Σαγκάη, Πεντσίον, Πεκίνον.

Ἐν Νοτίῳ Ἀμερικῇ Βολιβαραίσο, Μοντεβιδεο, Μπουένος Ἀϊρες.

Ἐν Ἰαπωνίᾳ Γιοκοχάμα.

Ἐν Φιλιππίναις Μανίλα.

Ἐν Αἰγύπτῳ Κάιρον.

Ἐν Παλαιστίνῃ Ἱερουσαλήμ.

Ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις 30 ὑποκαταστήματα.

Ἐν Καναδᾷ Μοντρεάλ, Τορόντο, Γουινπεργ.

2ον ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

Ἐξασφαλίζει πᾶσαν εὐκολίαν εἰς τοὺς Ταξιδευόντας.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΤΑΠΟΘΗΚΗΝ

ΤΗΣ Α. Ε. Β. Ε.

Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

3 - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ - 3

ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ

*ὅλα τὰ εἶδη τοῦ χαρτοῦ
εἰς ὅλας τὰς διαστάσεις,
εἰς ὅλα τὰ πάχη,
εἰς ὅλα τὰ χρώματα,
εἰς ὅλας τὰς ποιότητας καὶ
εἰς τὰς καλλιετέρας τιμὰς.*

ΧΑΡΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ, ΓΡΑΦΗΣ, ΠΑΡΣΕΜΙΝΕ
ΙΛΛΟΥΣΤΡΑΣΙΟΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ, ΕΞΟ-
ΦΥΛΛΩΝ, ΜΠΡΙΣΤΟΛ, ΒΕΛΟΥΤΕ, ΠΕΡΙΤΥΛΙΞΕΩΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΑΜΕΤΟΣ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ